

Identitás Kisebbségkutató Műhely
Identitet radionica za iztraživanje nacionalnih manjina
Identity Research Workgroup of National Minorities

Zsoldos Brigitta – Sóti Melinda – Badis Róbert

**A vajdasági magyar civil szervezetek
helyzetének felmérése
(tanulmány)**

Tartalom

I. Háttér	4
1. Bevezető	4
2. Történeti áttekintés	5
3. Törvényi háttér	5
II. A vajdasági magyar civil szervezetek helyzetének felmérése.....	8
1. Módszer	8
2. A civil szervezetek jellemzői.....	8
2.1. Tagság	11
2.2. Alapítási év szerinti megoszlás	12
2.3. A civil szervezetek tagságának életkora.....	13
3. A civil szervezet fő tevékenysége	13
4. A civil szervezetek vezetőinek jellemzői	14
4.1. A civil szervezetek vezetőinek iskolai végzettsége.....	15
5. A civil szervezetek hatóköre.....	17
6. Vezetőség	18
7. Alkalmazottak	19
8. Kapcsolatok	20
9. Infrastruktúra, vagyon	22
10. Civil szervezetek bevételei, pályázás.....	24
10.1. Állami támogatás.....	29
11. A civil szervezetek helyzetének megítélése.....	30
12. Önkéntesek.....	31
13. Képzések	32
14. Szervezetfejlesztés	33
15. Civil szervezetek rendezvényei.....	36
16. Együttműködés	36
17. A civil szervezetek működésének megítélése	36
III. Összegzés	42
IV. Mellékletek.....	45
1. MELLÉKLET	45
A civil szervezetek vezetőinek véleménye a fiatalok motiválásáról	45
2. MELLÉKLET	48
A civil szervezetek által látogatott képzések.....	48
3. MELLÉKLET	50
A civil szervezetek által megjelölt legnagyobb nehézségek, melyeket a működésük során tapasztaltak.....	50
4. MELLÉKLET	53
Mire lenne szükségük a civil szervezeteknek a jobb működéshez	53
5. MELLÉKLET	56
A civil szervezetek képzésekre vonatkozó igényei	56
6. MELLÉKLET	58
A civil szervezetek rendezvényei.....	58

I. Háttér

1. Bevezető

A civil társadalom fogalma a polgári kezdeményezések mindazon formái, amelyekben a polgárok önkéntesen vesznek részt érdekeik védelmében. A fejlett democráciákban mindig erős civil társadalommal találkozunk. Gordon White négy pontba gyűjtötte a civil szférának a társadalom demokratizálásának folyamatában betöltött szerepét.

1. A civil társadalom megváltoztatja a hatalom egyensúlyát az állam és a társadalom között, a társadalom javára. Ezt a szerepét a társadalom sokszor konfliktusok vállalásával tudja ellátni.

2. A civil társadalom ellenőrzi és felügyeli az állami szektort, a politikai döntések indokoltságának nyilvános megítélése révén. Itt a politikusok elszámoltathatósága a fő cél.

3. A civil társadalom közvetítő szerepet játszhat az állam és a társadalom között.

4. Az erős civil társadalom önmagában hozzájárul ahhoz, hogy a demokratikus intézmények és folyamatok legitim módon és kiszámíthatóan válaszoljanak az új kihívásokra.

Az Európai Unió a következő jellemzőket tulajdonítja a civil szervezeteknek:

- Nonprofit, tehát a profitszerzés tilalma: nem termelhetnek profitot a szervezetek, és azt nem oszthatják szét a tagság között. Úzhatnak jövedelemszerző tevékenységet, de a termelt javakat eredeti céljaik elérése érdekében használják fel. Ez a jellemző miatt nem tartoznak a piaci szektorhoz.

- Önkéntesség: A civil szervezetek önkéntesen alakulnak és általában tevékenységük magába foglalja az önkéntes tevékenységet.

- Intézményesültség: A civil szervezetek hivatalosan bejegyzettek, rendelkeznek alapszabállyal, alapító okirattal, amely tartalmazza a szervezet kitűzött céljait, tevékenységi körüket, illetve a szervezet belső szerkezetének és működésének szabályait.

- Függetlenség, működési autonómia: A civil szervezetek nem függenek a kormánytól, nem tagolódnak be az állami szektorba. Ez a viszony nem zárja ki a kormányzati támogatást, megrendelést és együttműködést, intézményesen nem tartoznak az állami szférához.

- Közhasznúság: A civil szervezetek nem saját érdekében tevékenykednek, hanem tevékenységük közvetlenül vagy közvetetten a tágabb társadalom érdekeit szolgálja, hozzájárul a társadalom egészséges működéséhez.

Az EU által meghatározott fenti jellemzőkön kívül találhatunk még a civil szervezetekre vonatkozó jellemzőket: pártpolitikai tevékenység kizárása és egyházi hierarchiába, intézményrendszerbe való be nem tagolódás.

2. Történeti áttekintés

A vajdasági civil szféra megalakulása az 1980-as évek elején vette kezdetét a művelődési egyesületek megalakulásával. Az 1982-es és az 1988-as jugoszláviai törvény tette lehetővé, hogy a civil szféra polgári társulások révén jöjjön létre. A lehetőséget kihasználva a '80-as évek vége felé civil társaságok alakultak, ők már saját különböző érdekeket képviseltek. Ezeket a különböző érdekek érvényre juttatása hozta létre. Magyarországon 1990-ben történt politikai változások hatására megjelentek a határon túli támogatások. A '90-es évektől kezdődően már nem csak hagyományápoló civil szervezetek léteztek a Vajdaságban, hanem más érdekek is előtérbe kerültek. A magasan szakképzett emberek, az úgymond akkori értelmiségiek nem találták meg önmagukat a hivatalos szférában, ezért önkézdeményezések által hozták létre az első önálló civil szervezeti képviselőket, amelyek a mostani civil szféra alapját képezik.

3. Törvényi háttér

A Szerbiában jelenleg hatályos társadalmi szervezetekről és polgári egyesületekről szóló 1982-ből származó törvény idejétmúlt, nehézkes és

kötött. A legújabb, 2007 júliusában bemutatott egyesületekről szóló törvénytervezet ehhez képest is nagy áttörést biztosítana, amennyiben azt a parlament elfogadná.

A hatályos, és 1982 óta többször módosított törvény a szocialista öngazgatást, mint elsődleges szervezkedési formát veszi alapul, ennek megfelelően az egyes fejezetek és szakaszok is hasonló, szocialista nyelvezetben íródtak.

Szerbia 2002-ben, az Európa Tanács-tagság nyomán arra vállalt kötelezettséget, hogy 2004-ig új egyesületi törvényt fogad el, ez azonban a mai napig nem következett be. Figyelemreméltó viszont, hogy az elavult, de még hatályos egyesületi törvényt 2005-ben módosították.

A néhány mondatnyi bevezetést követően lássuk, hogyan kívánja szabályozni az egyesületek alapítását, jogi helyzetét, nyilvántartását és egyéb fontos kérdéseket a törvénytervezet. A legelső dolog, ami feltűnik, hogy a régi forma helyett a tervezet már címekkel is ellátja a szakaszokat, átláthatóbbá téve ezzel a szöveget. Sokkal pontosabban határozza meg az egyesület fogalmát, mint a törvény, ugyanakkor kerüli azokat a szocialista „szakszavakat”, amely a törvényt jellemzi. A tervezet szerint nem kötelező az egyesületek nyilvántartásba vétele, de kétségtelenül több előnnyel jár, ugyanis az egyesület a bejegyzéssel jogi személlyé válik, a jogi személyiséggel rendelkező egyesületek pedig állami támogatást vehetnek igénybe, illetve gazdasági tevékenységet is csak ilyen státusú egyesületek végezhetnek. Itt fontos elmondani, hogy a tervezet szerint sem végezhetnek elsődlegesen gazdasági tevékenységet az egyesületek, mindössze arról van szó, hogy amennyiben az az egyesület alapszabályából kifejezetten kitűnik, illetve az az egyesület céljával összhangban van, akkor folytathat gazdasági tevékenységet az egyesület. A nyereség ilyen esetekben sem osztható fel a tagok, alapítók, és tisztségviselők között. A jelenlegi szabályozás szerint is lehetséges ilyen irányú tevékenység.

Ami az állami támogatást illeti, bizonyos közérdekű célok (oktatási, tudományos, kulturális, egészségügyi stb.) elérése érdekében az állam pályázat útján deklaráltan támogathatja az egyesületeket.

A tervezet a jelenlegi 10 helyett megelégszik 3 alapító személlyel, akik akár cselekvőképes természetes, akár jogi személyek is lehetnek, azzal, hogy

ezek közül egy alapító szerbiai lakó- illetve székhellyel kell rendelkezzen. 14 évnél idősebb kiskorú személy csak törvényes képviselőjének hitelesített írásbeli engedélyével lehet alapítója egyesületnek, tagja viszont 14 év alatti személy is lehet.

Változás várható a nyilvántartás tekintetében, amit jelenleg a belügyminisztérium szervei végeznek. A jövőben ezt a jogot átruháznák a helyi önkormányzati szervekre.

A szerb alkotmánynak megfelelően az egyesület nevénél a cirill betűs írásmód az irányadó, de ezzel párhuzamosan lehetőség van a kisebbségek, sőt egyéb idegen nyelveken is bejegyeztetni az egyesületet.

További fontos változás, hogy a tervezet pontosan rögzíti (ahogy azt gazdasági szervezeteknél szokták), hogy milyen módon válhat ki egy szervezet egy másiktól, illetve egyesülhet más szervezettel/szervezetekkel, tehát a jogutódlás szabályozott. Ugyanígy pontos a szabályozás a felszámolás és a csődeljárás tekintetében is.

Az egyesület tevékenységének betiltásáról ugyancsak rendelkezik a tervezet, ezt a jogot az alkotmánybíróság hatáskörébe utalja.

A jelenlegi szabályozás is módot teremt arra, hogy külföldiek egyesületi tevékenységet végezzenek Szerbiában, ám a tervezet, a többi kérdéshez hasonlóan ebben a témában is nyitást eredményezhet, ugyanis jogot biztosít a külföldi egyesületek számára is, hogy Szerbiában képviselőket létesítsenek. A külföldi egyesületek rendes tevékenységet kizárólag a nyilvántartásba történő bejegyzés után végezhetnek.

A kapcsolódó kérdések tekintetében elmondható, hogy a rendelkezések utalnak arra, hogy változás várható egyes polgári jogi jogintézmények tekintetében, a tervezetben ugyanis említik a közjegyzői tevékenységet is, amely intézmény Szerbiában jelenleg ismeretlen.

Összességében elmondható, hogy a törvénytervezet sokkal európaibb, modernebb módon kívánja rendezni az egyesületekkel kapcsolatos kérdéseket, mint ahogy azt eddig szabályozták. Bizonyára előfordul egy-két nem megfelelően szabályozott szakasz is, ezek azonban nem olyan jelentősek, amiket ne lehetne akár módosításokkal is megoldani. Annál is inkább, mivel a jelenlegi törvény nem csak megszüvegezésében elavult, hanem fontos kérdésekről nem rendelkezik. A most alakuló parlamenten tehát

a sor, hogy törvényjavaslattá tegye, majd megszavazza a tavaly bemutatott, de már 2002-ben formába öntött tervezetet.

II. A vajdasági magyar civil szervezetek helyzetének felmérése

1. Módszer

Kutatásunk során elsődleges célunk az volt, hogy a vajdasági magyar civil szervezetek adatbázisát elkészítsük. A kutatás első fázisa ennek az adatbázisnak az elkészítésére irányult. Azok a civil szervezetek kerültek bele ebbe az adatbázisba, amelyek vagy deklaráltan a magyar kisebbség érdekében tevékenykednek, vagy pedig olyan szervezetek, amelyeknek tagjai (többnyire) magyarok, de nem kifejezetten kisebbségi érdekeket képviselnek. Az adatbázisba közel 400 civil szervezet került be. Kutatásunk másik kiemelt célja, hogy felmérjük a civil szervezetek helyzetét. A minél szélesebb körű adatfelvétel érdekében minden civil szervezet vezetőjének küldtünk postán egy önkitöltős kérdőívet. A levélhez megcímezett és felbélyegzett válaszborítékot is mellékelünk, annak érdekében, hogy a visszaküldési arány minél magasabb legyen. A kérdőív tartalmazott kérdéseket a civil szervezet vezetőjére vonatkozóan, illetve a szervezet tagságára, felszereltségére, kapcsolataira, problémáira, nehézségeire vonatkozóan. A visszaküldött kérdőíveket SPSS program segítségével rögzítettük, majd elemeztük.

2. A civil szervezetek jellemzői

A civil szervezetek vezetőinek egy hónap állt rendelkezésükre a kérdőívek kitöltésére. A többszörösen kitölt határidő lejártáig 104 civil szervezet küldte vissza a kérdőíveket, ami 22,1 százalékos visszaküldési arány. Ennél magasabb visszaküldési aránnyal számoltunk, azonban a visszaküldött kérdőívek is széleskörű, jól használható és elemezhető információkat tartalmaztak a civil szervezetekről. A következő szervezetek töltötték ki a kérdőívet:

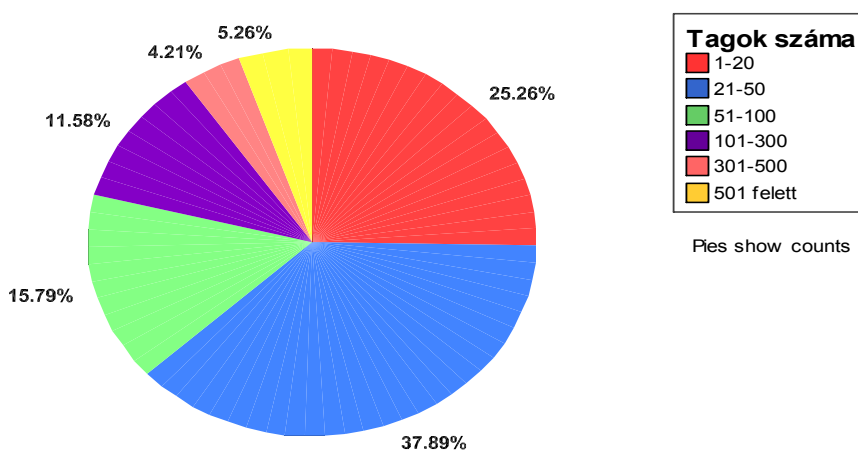
Zöld Világ	Arany János Magyar Művelődési
Méhész Egyesület "Nektár" Kanizsa	Egyesület
Kyokushin Karate Organization of	Kéz a Kézben
Vojvodina	Fogyasztóvédelmi Központ
Ostorka Polgárok Egyesülete	Zentai Gazdakör
Ludas Matyi Művelődési Egyesület	TINCSE-Tiszamenti Nagycsaládosok
Agro-Service	Egyesülete
Becse Község Gyermekbarát Egyesülete	I. Helyi Közösség Nőaktíva - Ada
Cantinlena Kamarakórus	Tűzsziget Tiszamenti Nagycsaládos
Újra Dolgozom (New Start)	Egyesület
Cinema Filmműhely	Vöröskereszt Ada
Generáció Ifjúsági Egyesület	Önkéntes Tűzoltó Testület
Juvenior Polgárok Egyesülete	ST. Longinus Középkori Hagyományőrző
Népdalbarátok	Egyesület
Rokkantak Szövetsége	Rozetta Kézműves Társaság
Vajdasági Magyar Diákszövetség	Ci-Fi Civil Központ
Petőfi Sándor Művelődési Egyesület	Nők Szervezete
Art-Galery	Vakok és Gyengénlátók Egyesülete
Temerini Teleház	Kézimunka Kedvelők Köre
Nagycsaládosok Egyesülete "Famulus"	Petőfi Sándor Művelődési Egyesület
"Active" Független Ifjúsági Szervezet	KINCSE
Pulzus	Helyi Művelődési Közösség Bezdán
"Szőke Tisza" Művelődési Egyesület	Adonaj
Leso Természetjáró Egyesület	Jugoszláviai Magyar Mérnökök és
Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek	Építészek Egyesülete
Szövetsége	Magyar Kultúrkör "Nezsény"
Lányi Ernő Iparos Művelődési Egyesület	TK "Venus"
Népi Technika-Aero-Modellező Szekció	Hinga Művelődési Egyesület
Identitás Kisebbségkutató Műhely	Életfa Nagycsaládosok Egyesülete
Petra	zEtna Polgárok Egyesülete
Vöröskereszt	Nők Klubja Muzslya
Orpheus-Theater Amatőr Színhátszó	Fehér Tó - Háké
Társulat	Táborolók Kedvelő Egyesület Tisza
Keljföljancsi Gyermekanimátor Szervezet	Móricz Zsigmond Magyar Művelődési
Wass Albert Követőinek Asztaltársasága	Egyesület
Eszperantó Egyesület	Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium
Ekumenska Humanitarna Organizacija	Petőfi Sándor Művelődési Egyesület
Dudás Gyula Múzeum- és Levéltárbarátok	Agrár Unió
Köre	Képzőművészeti Alkotóhely
Aracs Hagyományápoló Társaság	

Dél-Tiszamenti	Régió	Polgárok	Népkör Magyar Művelődési Központ
Egyesülete			Temerini Kertbarát Kör
Nyitott Távlatok			Újságírók Magyarokanizsai Egyesülete
Művelődési Egyesület Hunyadi János			Gyermekbarátok Szervezete
Tisza Klub			Bolyai Farkas Alapítvány
Keresztény Értelmiségi Kör			Mobilitás
Magyarokanizsai Vöröskereszt			Ábrahám Pál Egyesület
Musica Humana - Kamarakórus			
Bácska Vasutas Hegymászó Egyesület			
Rákóczi Szövetség Magyarokanizsa			
Ady Endre Művelődési Egyesület			
Szabadidő-Szervezők Egyesülete			
Moto Klub Zyntharew			
Jugoszláv Kékkereszt Egyesület			
Zentai Diáksegélyző Egyesület			
Önkéntes Tűzoltók Egyesülete Kanizsa			
Vitkay H. Á. Társaság			
Locator			
Önkéntes Tűzoltó Testület			
Délibáb Magyar Művelődési Egyesület			
Vajdasági Magyar Civil Szövetség			
Gyümölcsstermelők Egyesülete "Becsei Gyümölcs"			
Anima Civil Szervezet			
Ady Endre Művelődési Egyesület			
Kiss Lajos Néprajzi Társaság			
Profil Polgárok Egyesülete			
"Hagyományápoló Kör"			
"Jókai Mór" Művelődési Egyesület			

2.1. Tagság

A visszaküldő civil szervezetek közül 95 esetben tudták megmondani a pontos taglétszámot, melyeknek együttesen 14 307 tagja van. A szervezetek tagjainak 51,5 százaléka nő, 48,5 százaléka pedig férfi. A szervezetenkénti átlag taglétszám 150,6 fő. Ugyanakkor a taglétszám mediánja 38 fő. (A medián valamely értékre vonatkoztatva az az érték, aminél a többinek a fele nagyobb és a fele kisebb)

A következő ábra mutatja a szervezetek létszáma szerinti eloszlást:

Jól látható, hogy a civil szervezetek közel kétharmadának (63,15 százaléka) tagsága nem több mint 50 fő. A 100 fő feletti tagsággal rendelkező szervezetek aránya 21,05 százalék a mintában. A kis és a közepes taglétszámú szervezetek alkotják a többségét a civil szférának. Ez a szám inkább tükrözi a civil szervezetek potenciális humán erőforrását, mivel ez a papíron lévő tagság.

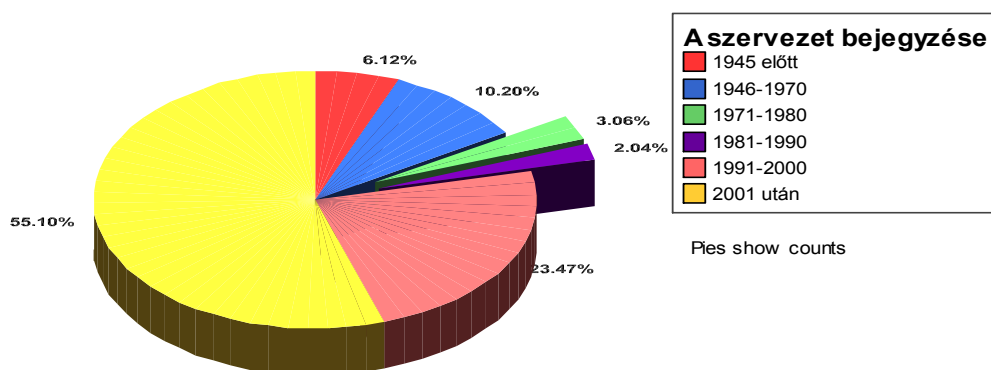
A civil szféra által képviselt erőforrásokkal kapcsolatban pontosabb képet kapunk, ha az aktív tagokat vesszük számba, mivel ez az a humán erőforrás, amit ténylegesen mozgósítani tudnak a civil szervezetek a tevékenységük során:

Jól látható, hogy a civil szervezetek majdnem a fele kis szervezetnek számít az aktív tagságot illetően, hiszen 46 százalékukban 20 fő alatti az aktív

tagok száma. 21 és 50 közötti aktív taggal rendelkeznek a szervezetek 26,8 százaléka, ők tekinthetők a közepes nagyságú szervezeteknek. Több mint 10 százalék azoknak a nagyoknak tekinthető szervezeteknek az aránya, amelyekben 101-nél is több aktív tag van.

2.2. Alapítási év szerinti megoszlás

A visszaküldő szervezetek között viszonylag sok a fiatal, újonnan alakult civil szervezet (55,1 százalék), amely tükrözi a Vajdaságban jelenleg zajló folyamatot is: most történik a civil szféra expanziója, a fiatal szervezetek száma nő.

Ha a 2001 óta bejegyzett szervezetekhez hozzávesszük az 1990-es években alakultakat, akkor már a civil szféra több mint háromnegyedről beszélünk.

Alig több mint öt százalék azoknak a civil szervezeteknek az aránya, amelyek a jugoszláviai "békeidőkben", a '70-es és '80-as években alakultak. 1946 és 1970 között lett bejegyezve a szervezetek 10,2 százaléka.

A II. világháború előtt lett bejegyezve a szervezetek 6,1 százaléka. Sok olyan szervezet van, amely régebből működik, mint amikortól be van jegyezve, aminek az az oka, hogy a régi szervezeteket újra bejegyeztették a tagok.

2.3. A civil szervezetek tagságának életkora

A civil szervezetek tagságának életkor szerinti bontása a következőképpen alakul:

A szervezetben alkotott arányuk	18 év alattiak	18 és 30 év közöttiek	31 és 50 év közöttiek	50 év felettek
0	48,4	13,7	9,5	20,1
1-20	24,2	43,1	44,2	32,6
21-50	18,9	26,3	30,5	26,3
51-75	3,2	9,5	11,6	11,6
76-100	5,3	7,4	4,2	8,4

Látható, hogy a civil szervezetek 48,4 százalékában nem találunk 18 év alatti tagokat. Ami még kitűnik a fenti táblázatból, hogy a civil szervezetek tagságát nem a fiatalok alkotják, hanem inkább a középkorúak.

3. A civil szervezet fő tevékenysége

A civil szféra létrejöttének egyik oka, hogy az állam vagy nem kíván egy közösségi igénnyel foglalkozni, vagy nem kielégítően teszi azt. Érdekes képet kapunk, ha ilyen szemszögből vizsgáljuk a civil szervezetek fő tevékenységét:

A civil szervezet fő tevékenysége	Százalék
Kultúra	26,3
Vallás	1,9
Sport	1,9
Szabadidő, hobbi	7,8
Oktatás terén működő	9,7
Kutatás terén működő	1,9
Egészségügy	1,0
Szociális ellátás	7,8
Polgárvédelem, tűzoltás	2,9
Környezetvédelem	2,9
Településfejlesztés	1,9
Gazdaságfejlesztés	1,9
Jogvédelem	1,0
Nonprofit szövetség	1,9
Szakmai, gazdasági érdekképviselet	8,7
Hagyományápolás	9,7
Tájékoztatás	2,9
Más	7,9
Összesen	100

Igyekeztünk minél szélesebb skálát kínálni a civil szervezetek számára, amelyen be tudták jelölni saját fő tevékenységi körüket. A felkínált lehetőség közül minden szervezet csak egyet választhatott. A 19 felkínált lehetőség közül kettőt nem választott egy szervezet sem: a közbiztonság védelmét, illetve az adományozással foglalkozást.

Mivel a vajdasági magyarok esetében egy erősen fogyatkozó, kisebbségi társadalomról beszélünk, ezért logikus hipotézis, hogy a megmaradást, a magyarként megmaradást célul kitűző civil szervezetek vannak számbelileg legtöbben. Ezt tükrözi a fenti táblázat is, hiszen a kultúra terén működik a legtöbb civil szervezet (26,2 százalék), őket követik a hagyományápolással, illetve az oktatással foglalkozó civil szervezetek (külön-külön 9,7 százalékkal).

Ezután következnek azok a civil szervezetek, amelyek a szabadidő hasznos eltöltését tűzték ki céljuknak, illetve valamilyen hobbi köré csoportosulnak (7,8 százalék), és a szociális ellátás terén tevékenykedő szervezetek (7,8 százalék).

A fentiek tekinthetők a civil szektor nagy feladatainak, a többi tevékenységi körben viszonylag kevesebb szervezet tevékenykedik. Azonban egyre szélesebb témakörben jelennek meg civil szervezetek (még, ha nem is tömegesen), teret követelve maguknak a társadalom, illetve a kisebb, lokális közösségek irányítása terén.

4. A civil szervezetek vezetőinek jellemzői

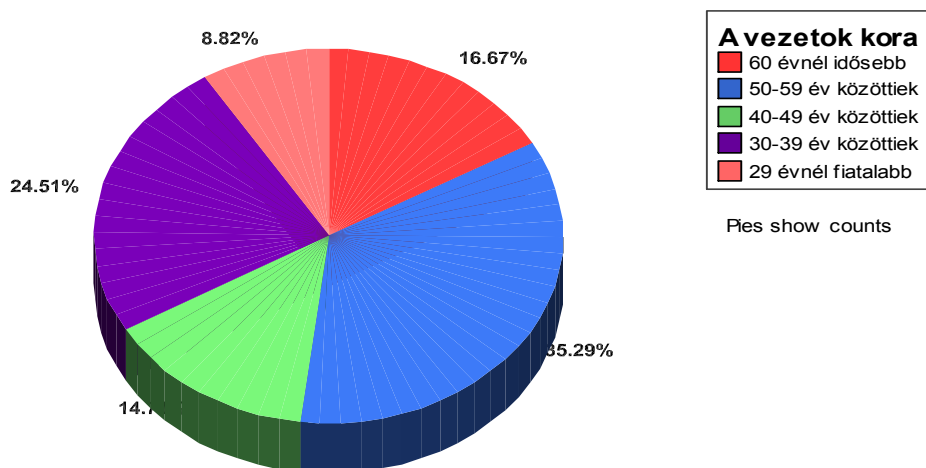
Egy civil szervezet tevékenysége és működése nagyban függ annak vezetőjétől, vezetői képességeitől. A kérdőívben rákérdeztünk a szervezetek vezetőinek néhány jellemzőjére is. A kérdőívek 63,1 százalékát a szervezetek elnöke töltötte ki, 31,1 százalékát pedig valamilyen más vezető pozícióban lévő tag (elnökségi tag, titkár). 5,8 százalékát a kérdőíveknek a szervezeten belül tisztséget nem viselő tag töltötte ki.

A mintába került civil szervezetek vezetőinek 70,2 százaléka férfi, 29,8 százaléka pedig nő.

A vezetők átlag életkora 48 év. A férfi vezetők átlagéletkora valamivel alacsonyabb (47 év), mint a női vezetőké (49 év).

A legidősebb civil szervezeti vezető 77 éves, a legfiatalabb pedig még fiatalos, 17 éves.

A szervezetek 35,3 százalékának 50 és 59 év közötti, míg további 16,6 százalékának 60 év feletti a vezetője.

A civil szervezetek vezetőinek családi állapot a következőképpen alakult a mintában:

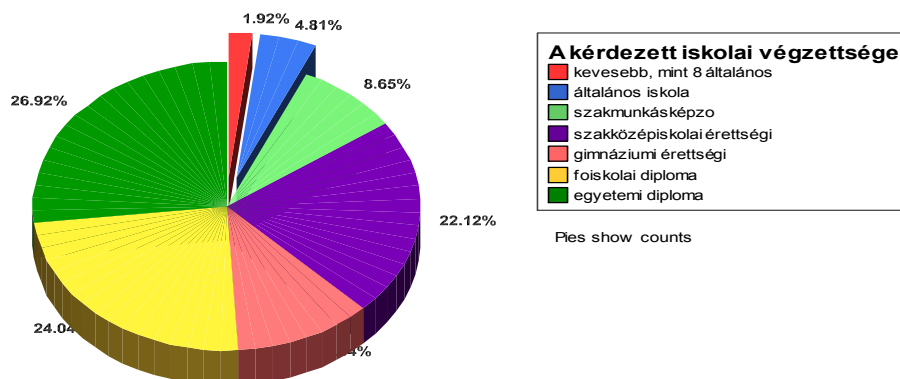
Hajadon/nőtlen	23,3 %
Házass	69,9 %
Elvált	4,9 %
Özvegy	1,9 %

Különbség mutatkozik a két nem között: a férfiak esetében magasabb a nőtlenség aránya (27,8 százalék), mint a nők esetében a hajadonok aránya (12,9 százalék). A nők körében viszont a házasság aránya magasabb, mint a férfiak körében.

4.1. A civil szervezetek vezetőinek iskolai végzettsége

A civil szervezetek vezetőinek iskolai végzettségének aránya meghaladja a Vajdaságban élő magyarok iskolai végzettségének arányát. A megkérdezett civil vezetők több mint a fele rendelkezik felsőfokú végzettséggel. 26,9

százalékuk egyetemi végzettséggel, míg 24 százalékuk főiskolai végzettséggel bír. Ugyanez az arány a teljes lakosság körében 2,9 és 3,2 százalék.

Gimnáziumi érettséggel a civil vezetők 11,5 százaléka rendelkezik, míg szakközépiskolai érettséggel 22,5 százalék. 8,7 százalékuk szakmunkásképzőt fejezett, és a vezetők mindössze 4,8 százalékának van általános iskolai végzettsége. 1,9 százalékuknak van alacsonyabb végzettsége, mint 8 általános.

Amennyiben keresztábra segítségével korosztályos bontásban vizsgáljuk az iskolai végzettséget, akkor azt tapasztaljuk, hogy 40-49-es korosztályban van a legtöbb felsőfokú végzettségű vezető, míg legalacsonyabb az arányuk az 50 év felettek körében (bár az összlakosság átlagának többszörösét találjuk ebben a csoportban is). A legfiatalabbak esetében (29 évesnél fiatalabbak) egy középértéket találunk.

	Kevesebb, mint 8 általános	Általános iskola	Szakmunkásképző	Szakközépiskolai érettségi	Gimnáziumi érettségi	Főiskolai diploma	Egyetemi diploma
60 évnél idősebbek	5,9	5,9	11,8	11,8	11,8	35,3	17,6
50-59 évesek	2,8	5,6	13,9	33,3	8,3	13,9	22,2
40-49 évesek	0,0	6,7	6,7	13,3	0,0	26,7	46,7
30-39 évesek	0,0	0,0	0,0	20,0	24,0	28,0	28,0
29 évesnél fiatalabbak	0,0	11,1	11,1	11,1	11,1	22,2	33,4

A fenti arányok azt mutatják, hogy a civil szféra rendelkezik olyan humán erőforrással, amely “papíron”, tehát végzettségét tekintve, képes egy jól működő civil szektort létrehozni és működtetni.

5. A civil szervezetek hatóköre

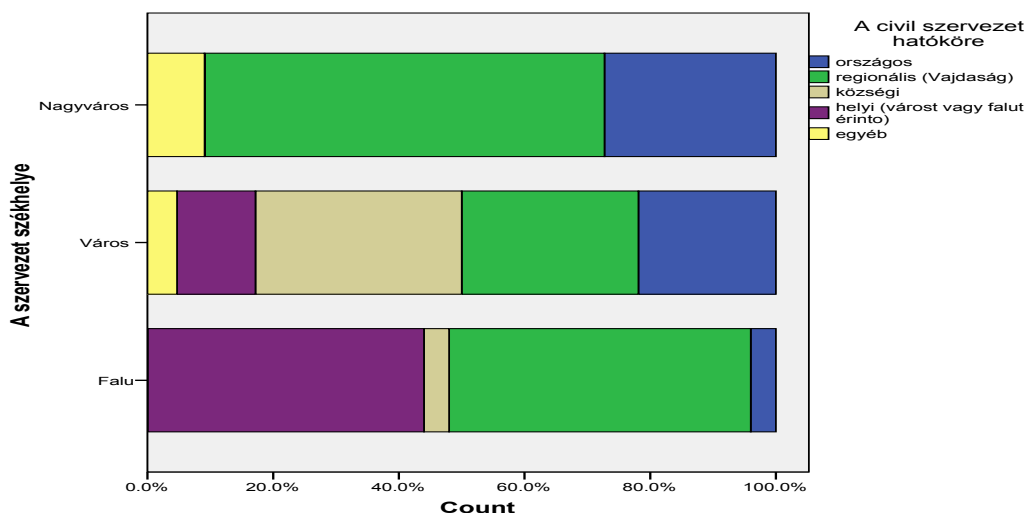
A civil szervezeteket székhelyük szerint három csoportba soroltuk: falu, (kis)város, nagyváros. A nagyvárosnál 50 000-es lélekszámot szabtuk meg alsó határnak. A kérdőívet kitöltő civil szervezetek 24,3 százalékának falu, 64,1 százalékának város, míg 11,6 százalékuknak nagyváros a székhelye.

A megkérdezetteknek a civil szervezetük hatókörét is meg kellett határozni. A következő eredményeket kaptuk:

Hatókör	Százalék
Országos	17,8
Regionális (Vajdaság)	37,6
Községi	21,8
Helyi: várost, falut érintő	18,8
Egyéb	4,0

Az országos hatókörű civil szervezetek 17,8 százalékos arányt képviselnek a mintában. A legnagyobb arányt a regionális (37,6 százalék) és a községi (21,8 százalék) hatókörű civil szervezetek képviselik. 18,8 százalék azoknak a civil szervezeteknek az aránya, amelyek a saját településükön tevékenykednek. „Egyéb” kategóriába tartozik a civil szervezetek négy százaléka, amelyek kivétel nélkül nemzetközi hatókört jelöltek meg tevékenységüknek.

Ha a fenti két jellemzőt – a szervezet székhelyét és a szervezet hatókörét – egymásra vetítjük, akkor a következő ábrát kapjuk:

A nagyvárosi székhellyel rendelkező civil szervezetek 27,3 százaléka országos, 63,6 százaléka regionális, azaz vajdasági, míg a maradék 9,1 százalék nemzetközi hatókörű. Községi, illetve csak a saját települését érintő civil szervezet nem volt köztük.

A városi székhellyel rendelkezőknél más arányokat találunk: 21,9 százalékuk országos, 28,1 százalékuk regionális, 32,8 százalékuk községi, 12,5 százalékuk helyi, 4,7 százalékuk nemzetközi hatókörű.

A falusi székhellyel rendelkező civil szervezetek hatóköre még jobban eltér a nagyvárosiéhoz képest, mint a városi. A falusi székhelyű civil szervezetek mindössze 4 százaléka országos hatókörű. 48,0 százalékuk regionális, míg 44,0 százalékuk helyi szinten fejti ki tevékenységét. Mindössze 4 százalék a községi hatókörrel rendelkező civil szervezetek aránya. Nemzetközi hatókörű, falusi székhellyel rendelkező civil szervezet nem került bele a mintába.

6. Vezetőség

A vezetőség létszáma is széles palettán mozog. Átlagosan 7,02 fő a vezetőség létszáma. A férfiak átlagosan valamivel nagyobb arányban vesznek részt a vezetőségben, mint a nők. A legtöbb civil szervezetnek (28,7 százalék) 5 fős vezetősége van. Tíz vagy annál kevesebb főből áll a vezetőség a szervezetek 85,1 százalékában. A szervezetek vezetőségének összlétszáma 709 fő.

7. Alkalmazottak

A vajdasági magyar civil szféra egyik jellemzője, hogy nagyon kevés alkalmazott dolgozik a civil szervezetekben. A 104 szervezetnek összesen 40 főállású alkalmazottja van. A szervezetek munkájának hatékonyságán nagyon sokat javítana, ha a civil szervezeteknek saját alkalmazottjuk lenne, aki a szervezet ügyeit intézné, ezzel tehermentesítve a civil szervezet vezetőjét, aki az irányítással foglalkozhatna. De nézzük meg, hogy a mintába került szervezetek esetében milyen arányokat találunk, ami a fizetett munkaerőt illeti:

A civil szervezetek vezetői 88,4 százalékban önkéntes munkában látják el a feladatukat, 5,8 százalékuk szerződéses, megbízási díjas alkalmazottként dolgozik, és mindössze 5,8 százalék azok aránya, akik főállású alkalmazottként vezetik a civil szervezetet. A szervezetek túlnyomó többségében a vezetők külön munkahely mellett látják el a szervezet irányításának feladatát, ami nagyban gátolja a hatékony és kiegyensúlyozott működést.

A vezető státusa a szervezetben	Százalék
Fizetett, főállású alkalmazott	5,8
Fizetett fél- vagy mellékállású alkalmazott	0,0
Szerződéses, megbízási díjas alkalmazott	5,8
Önkéntes munkában	88,4

A civil szervezetek 89,4 százalékában nincsen, 5,8 százalékukban egy, míg 2,9 százalékukban kettő fizetett, főállású alkalmazott van. A mintába került két olyan szervezet is, amelyeknek több (az egyiknek hat fő, a másiknak 22 fő) fizetett főállású alkalmazottja van:

Fizetett, főállású alkalmazott	Százalék
Nincsen	89,4
1 fő	5,8
2 fő	2,9
5 főnél több	2,1

Egy mellékállású alkalmazottja a civil szervezetek 3,8 százalékának, míg további egy százalékuknak kettő. A szervezetek 95,2 százalékának nincsen

mellékállású alkalmazottja. Összesen 6 fő dolgozik mellékállásban a civil szervezetekben.

A szerződéses, megbízási díjas alkalmazottak száma már kicsit tarkább képet mutat. A szervezetek 74 százalékában nem találunk, 11,5 százalékukban egy főt foglalkoztatnak szerződéses megbízásban. Azonban sok szervezet esetében ez egy szervezeten kívüli személy, akinek a munkáját a szervezetek nem nélkülözhetik, ez pedig a könyvelő. A szervezetek maradék 14,4 százalékának kettő vagy annál több szerződéses, megbízási díjas alkalmazottja van (a legnagyobb szám 50 fő). Összesen 130 fő dolgozik szerződéses, megbízási díjas alkalmazottként a megkérdezett civil szervezetekben.

8. Kapcsolatok

A civil szférában nagyon fontosak a szervezetek között kialakuló szorosabb, erős (akár együttműködés) vagy csak felszínebb, gyenge (informális) kapcsolatok. A mintát alkotó civil szervezetek – egy kivétellel – tartanak kapcsolatot más civil szervezetekkel.

A civil szervezetek 54,9 százaléka ápol valamilyen kapcsolatot magyarországi civil szervezettel. A szervezetek 28,4 százaléka pedig más országbeli civil szervezettel tart fenn kapcsolatot. A szervezetek 16,7 százaléka nem ápol semmilyen kapcsolatot külföldi civil szervezettel.

A civil szervezetek a hatékonyabb érdekképviselet érdekében szövetségbe, vagy valamilyen más hálózatba tömörülnek. A mintába került vajdasági civil szervezetek 64,6 százaléka tagja valamilyen civil hálózatnak, míg 35,4 százaléka nem tagja.

Vajdaságban párhuzamosan két civil hálózat is kiépülőben van, melyek a tagszervezeteket a kutatásunkkal párhuzamosan kezdték el toborozni. Ezek a hálózatok a vajdasági magyar civil szervezeteket kívánják egy erős szövetségbe fogni. A kérdőívben rákérdeztünk arra, hogy mennyire ismertek ezek a kezdeményezések, illetve, hogy milyen csatlakozási hajlandóság van a szervezetekben.

A Vajdasági Fejlesztési Háló a Vajdasági Magyar Szövetség kezdeményezésére jött létre, tehát egy politikai párt kezdeményezi a civil szervezetek együttműködését, melynek célja Vajdaság területét lefedő közösségfejlesztési hálózat létrehozása. A kérdőív kitöltőinek 64,7 százaléka hallott már a kezdeményezésről, míg a maradék 35,3 százalék nem hallott róla. A szervezetek vezetőinek 58,8 százaléka csatlakozna is ehhez a kezdeményezéshez, míg 16,7 százalék elutasítja a hálózatba való belépést, a maradék 24,5 százalék, pedig bizonytalan, nem tudja, hogy belépne-e a hálózatba.

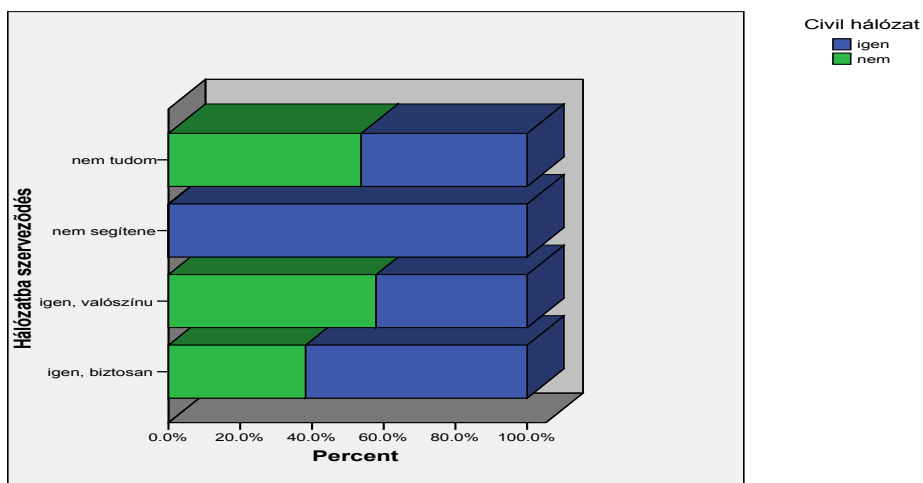
A Vajdasági Magyar Civil Szövetséget civil szervezetek alapították, célja pedig, hogy segítse a vajdasági magyar civil szervezetek hatékonyabb munkáját és ismerkedését. A civil szervezeti vezetők 71,3 százaléka hallott már a kezdeményezésről, míg 28,7 százalék nem hallott róla. A csatlakozási hajlandóság valamivel magasabb, mint a Vajdasági Fejlesztési Háló esetében, mivel a megkérdezettek 65,7 százaléka csatlakozna a kezdeményezéshez, 10,8 százalék utasítja el a belépést a szövetségbe, míg a bizonytalanok aránya 23,5 százalék. Látható, hogy a civil kezdeményezés esetében, szemben a politikai kezdeményezéssel nagyobb az együttműködési hajlandóság, kisebb az elutasítás, és a bizonytalanok aránya is valamivel alacsonyabb.

	Halott róla	Nem hallott róla
Vajdasági Fejlesztési Háló	64,7 %	35,3 %
Vajdasági Magyar Civil Szövetség	71,3 %	28,7 %

	Belépne	Nem lépne be	Nem tudja
Vajdasági Fejlesztési Háló	58,8 %	16,7 %	24,5 %
Vajdasági Magyar Civil Szövetség	65,7 %	10,8 %	23,5 %

A megkérdezett vajdasági magyar civil szervezetek vezetőinek 36,3 százaléka vélekedett úgy, hogy a civil szervezetek működését biztosan segítené, ha hálózatba vagy szövetségbe tömörülnének. 49,0 százalék válaszolta ugyanerre a kérdésre, hogy valószínű segítené a működésüket a szervezetbe tömörülés. Egy szervezet vezetője mondta, hogy nem segítené,

13,7 százalék viszont nem tudja, hogy segítené-e a hálózatba tömörülés a működést. Az alapján, hogy a civil szervezet valamilyen civil hálózat tagja, vagy nem, a következőképpen ítéli meg a hálózatépítésben rejlő lehetőségeket.

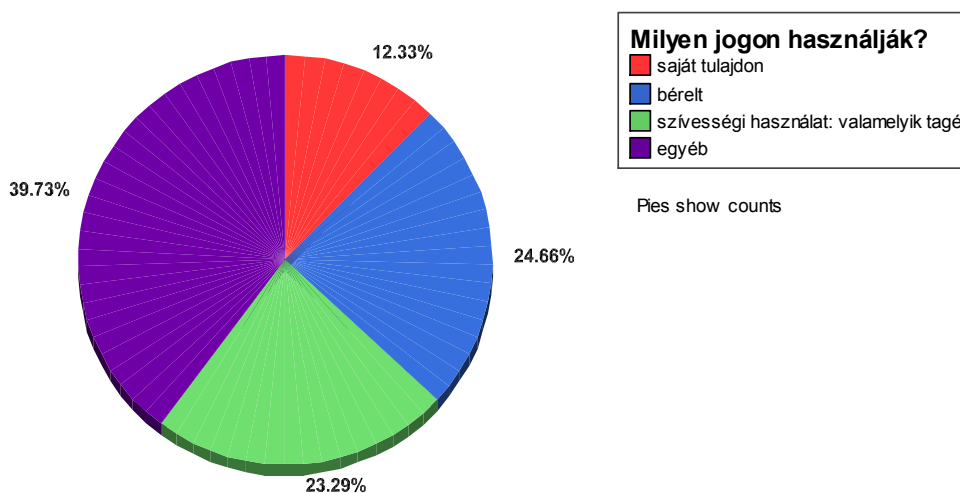
Azok a szervezetek, amelyek már tagjai valamilyen civil szervezetnek inkább vélekednek úgy, hogy segítené a szervezetek működését. Nekik már van tapasztalatuk a hálózatba tömörülésről, illetve a hálózatban működésről. Azok, akik valószínűsítik a jobb működést a hálózatba tömörülés esetén, azok között többen vannak azok, aki nem tagjai semmilyen civil tömörülésnek. Egy olyan szervezet van, amely kategorikusan ki tudta jelteni, hogy nem segítené a civil szervezetek működését egy hálózatba vagy szövetségbe való tömörülés.

9. Infrastruktúra, vagyon

A civil szervezetek hatékony működéséhez szükséges egy olyan helyiség, ahol a szervezet tagjai össze tudnak jönni: megbeszélni a folyó ügyeiket, a szervezet dolgait. Ez segíti az otthon és a munka (még ha “csak” civil szervezetben végzett munka is) elkülönülését. A szervezetek 54,4 százalékának van irodája (vagy egy olyan helyisége, amit irodaként használhat), 45,6 százalékának nincs. Az iroda nagysága széles skálán

mozog: 20 m² vagy annál kisebb az irodája a szervezetek 40,4 százalékának. 20 és 50 m² között mozog a civil szervezetek által használt irodák 25 százaléka. A szervezetek 28,8 százalékának van 50 és 100 m² közötti, míg 5,8 százalékuknak van 100 m² fölötti irodája. Kettő szervezet számolt be arról, hogy több irodája is van.

A civil szervezetek mindössze 12,3 százalékának saját tulajdona az iroda, 24,7 százalék pedig bérelt. 23,3 százalékban a szervezetek szívességi irodahasználatról számoltak be, ami sok esetben azt jelenti, hogy valamelyik tag lakását használják irodának, és ott tartják összejöveteleiket, megbeszéléseiket. 39,7 százalék jelölt be “egyéb” jogviszonyt az irodahasználatra, amely szinte kivétel nélkül egy önkormányzati tulajdonban lévő “civil ház”, művelődési ház használatát jelenti.

A kérdőívben rákérdeztünk arra is, hogy milyen a civil szervezetek felszereltsége. A szervezetek 34,6 százaléka számolt be arról, hogy semmilyen vagyona nincsen. A következő táblázat azt mutatja, hogy a felsorolt eszközzel a civil szervezetek hány százaléka rendelkezik:

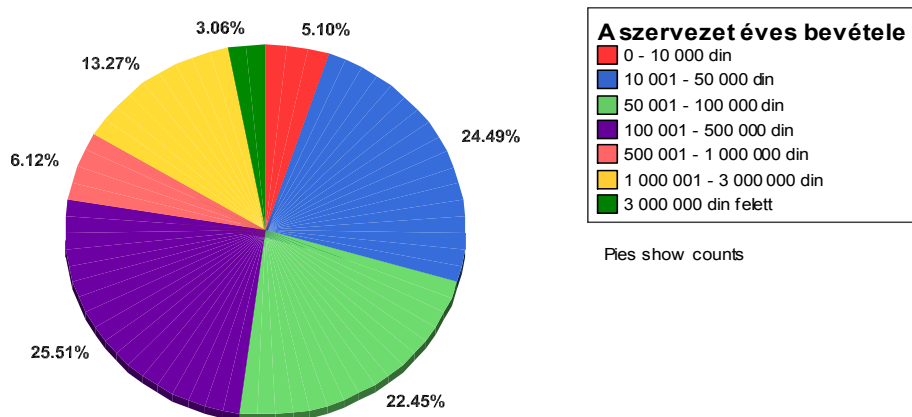
Eszköz	Százalék
Saját vezetékes telefon	23,1
Saját mobiltelefon	18,3
Saját számítógép (asztali)	37,5
Több saját számítógép (asztali)	13,5
Internetkapcsolat	34,6
Irodabútorok	33,7
Fénymásoló gép	15,4
Fax	20,2
Laptop	11,7
Projektor	8,7
Flipchart tábla	11,5
Vetítővászon	9,6
Írásvetítő	3,8
Spirálozó	3,8
Fényképezőgép	26,9
Nyomtató	31,7
Szkenner	26,2
Egyéb	17,3

A szervezetek többsége nem rendelkezik a hatékony és jó működéshez szükséges infrastruktúrával. A fenti táblázatból jól látható, hogy egy darab számítógéppel, illetve internetcsatlakozással rendelkeznek a szervezetek a legnagyobb arányban.

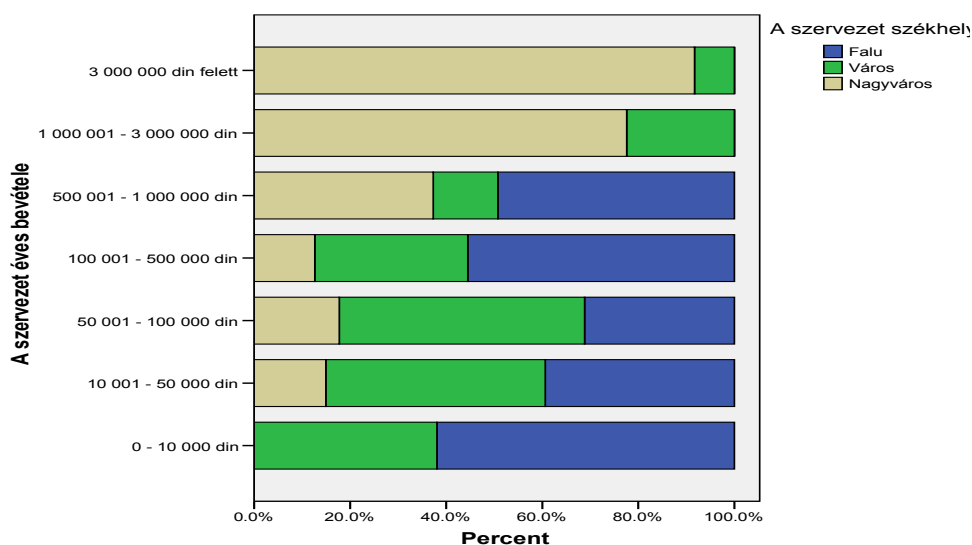
Arra kérdésre, hogy milyen internetkapcsolattal rendelkeznek, a civil szervezetek 19,1 százaléka tudott válaszolni: 7,7 százalékuk ADSL kapcsolattal, 3,8 százalékuk ISDN kapcsolattal, 3,8 százalék modemes és 3,8 százalék wireless kapcsolattal rendelkezik.

10. Civil szervezetek bevételei, pályázás

Nem mellékes, hogy a civil szervezetek évente mekkora pénzüsszeg felett rendelkeznek. Az éves bevételre vonatkozó kérdésre a szervezetek 94,2 százaléka válaszolt, ami a szervezetek nyitottságát bizonyítja. A következő eredményeket kaptuk:

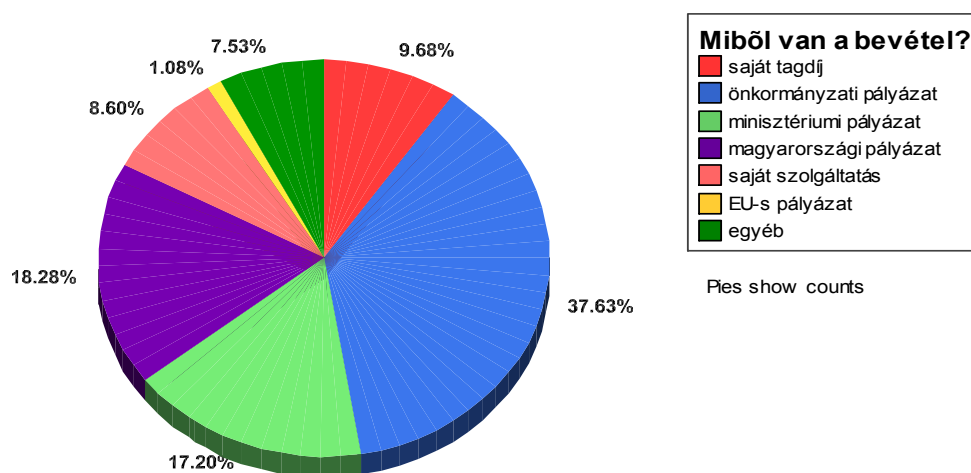

A mintába került civil szervezetek mindössze 5,1 százaléka rendelkezik 10 ezer dinár alatti éves bevétellel. Amint látható, a következő három kategóriába tartozik a szervezetek háromnegyede: 24,5 százalék 10 ezer és 50 ezer dináros bevétellel, míg 22,4 százalékuknak 50 ezer és 100 ezer dinár a bevétele, és 25,5 százaléknak 100 ezer és 500 ezer dinár között mozog az éves bevételük. A civil szervezetek anyagi helyzete, éves bevétele kapcsolatot mutat azzal, hogy a szervezet székhelye falu, város vagy nagyváros.

Minél nagyobb a civil szervezet bevétele, annál valószínűbb, hogy a szervezet székhelye nagyváros. Az 1 millió dinár feletti bevétellel rendelkező szervezetek között nem találunk falusi székhellyel rendelkező civil szervezetet, ahogyan fordítva is igaz, a 10 ezer vagy annál kevesebb bevétellel rendelkező szervezetek között nem találunk nagyvárosi civil szervezetet.

Fontos vizsgálni, hogy a civil szervezeteknek miből származik bevételeik legnagyobb része. Fontos, mert a biztos pénzforrás biztosítja a szervezeteknek a folyamatos működést. A szervezetek 9,7 százalékának a bevétele legnagyobb része saját tagdíjból származik, 74,2 százalékának pedig különböző szintű pályázatokból. Saját szolgáltatás képezi a szervezetek 8,6 százalékának a legnagyobb bevételét.

Jól látható, hogy az önkormányzati pályázatok jelentik a legtöbb szervezetnek a legnagyobb bevételi forrást. A szerbiai minisztériumi, illetve a magyarországi pályázatok megközelítőleg ugyanannyi szervezetnek nyújtják a legnagyobb bevételi forrást. (A szerbiai minisztériumi pályázatokhoz számítottuk bele a különböző tartományi titkárságok pályázatait is.)

A civil szervezetek átlagosan a pályázataik 68 százalékát szerbiai kiíróhoz adják be, míg 32 százalékban Magyarországra pályáznak. Tehát elmondható,

hogy kétszer annyi pályázatot adnak be Szerbiában a vajdasági civil szervezetek, mint Magyarországon.

A szervezetek 22,4 százaléka Magyarországon ad be több pályázatot, 16,5 százalékuk fele-fele arányban pályázik Szerbiában és Magyarországon, és 61,2 százaléka azoknak a civil szervezeteknek az aránya, amelyek Szerbiában adják be a pályázataik többségét. A szervezetek 29,4 százaléka kizárólag Szerbiában pályázik különböző támogatásokra.

Az átalakulóban lévő civil szektor egyik vonása, hogy a civil szervezetek a támogatásokat, pénzforrást egyre inkább versenyhelyzetben, pályázatokon kell, hogy megszerezzék. A legkülönbözőbb pályázati kiírások vannak gyakorlatban manapság, némelyek egyszerűek, átláthatóak, némelyek viszont bonyolultak, sok munkát igényelnek. Sok esetben a megnyert pályázat nagyobb gondot okoz a szervezeteknek, mint a vesztes, mivel a projekt levezetéséhez nincs elég kapacitásuk, és nagy a veszély, hogy belebuknak a saját pályázatukba. Vizsgáljuk meg, hogy a civil szervezetek hogyan állnak a pályázáshoz:

A civil szervezetek többsége (52,5 százalék) rendszeresen ír pályázatokat, míg 33,7 százalék csak ritkán. A szervezetek 6,9 százaléka mással íratja pályázatait (arra azonban nem tért ki a kérdés, hogy kivel íratja, megengedheti-e magának a pályázatíró cég szolgáltatását, vagy szolidaritásból segít valaki). A szervezetek 5,0 százaléka egyáltalán nem foglalkozik pályázással. Megvizsgáltuk, hogy a pályázással kapcsolatos magatartás mivel van összefüggésben. Keresztábrák segítségével láthatjuk, hogy a pályázással kapcsolatos magatartás nem mutat szorosabb összefüggést a szervezet vezetőjének iskolai végzettségével, sem pedig a szervezet bejegyzésének évével, sem a szervezet székhelyével, illetve a szervezet tagjainak számával sem. A pályázási magatartás legszorosabban a szervezet éves bevételével függ össze, ami nem meglepő, hiszen a magas bevételek egyik feltétele a pályázás.

Fontosnak éreztük megkérdezni a szervezeteket, hogy honnan értesülnek a különböző pályázatokról. Egyre több internetes honlapnak van pályázatfigyelői szolgáltatása, ami megkönnyíti az információk áramlását, illetve a Magyar Szó napilap is indított egy pályázatfigyelő rovatot. A

következő táblázatból le tudjuk olvasni, hogy a civil szervezetek hány százaléka használja a felsorolt információs csatornát:

Információs csatorna	Százalék
Internetes honlapokról	59,8
Újságból	37,3
E-mail-es hírlevelekből	40,2
Más civil szervezetek tagjai hívják fel figyelmünket rájuk	29,4

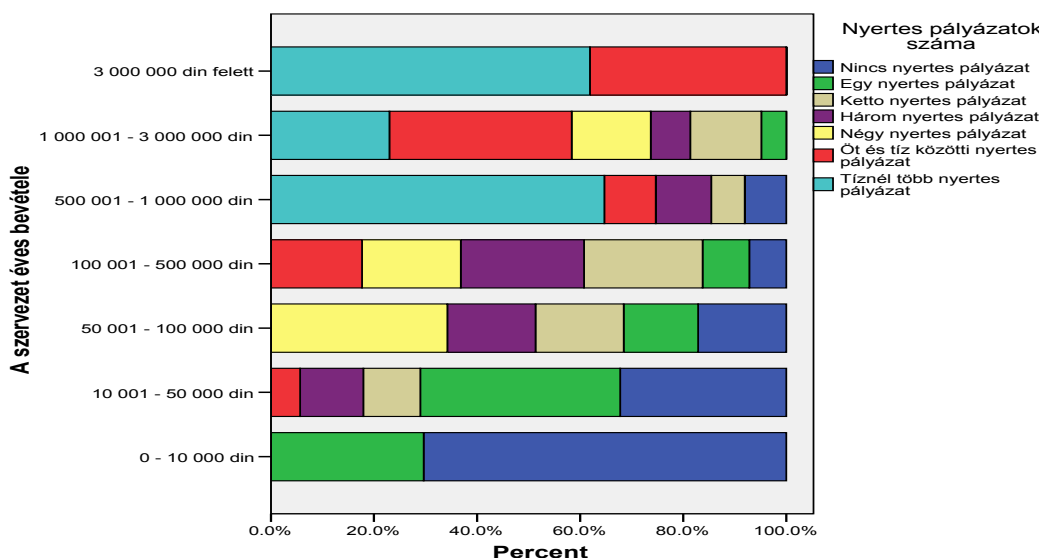
Jól látható, hogy a szervezetek legnagyobb aránya internetkapcsolat segítségével értesül a különböző pályázati lehetőségekről, beleértve ebbe az e-mail-es hírleveleket is. Az internetkapcsolattal rendelkező civil szervezetek 19,4 százaléka nem használja a világhálót pályázatokról való tájékozódásra. És érdekes, hogy azok a szervezetek, amelyeknek nincs internetkapcsolatuk 48,5 százalékban használják a világhálót a pályázatokról való tájékozódásra. A civil szervezetek 37,3 százaléka újságokból is értesül a pályázati kiírásokról. A szervezetek 29,4 százaléka értesül más civil szervezettől is a pályázatokról.

Rákérdeztünk arra is, hogy a civil szervezeteknek hány nyertes pályázata volt a tavalyi évben. A felmért vajdasági magyar civil szervezeteknek a tavalyi évben átlagosan 3,13 nyertes pályázatuk volt. Árnyaltabb képet kapunk, ha a gyakorisági eloszlást is megvizsgáljuk:

Nem volt nyertes pályázatuk	19,1 %
Egy nyertes pályázat	20,2 %
Két nyertes pályázat	21,3 %
Három nyertes pályázat	14,9 %
Négy nyertes pályázat	6,4 %
Öt és tíz nyertes pályázat között	13,9 %
Tíznél több nyertes pályázat	4,2 %

A civil szervezetek 19,1 százalékának nem volt nyertes pályázatuk. Ebbe a csoportba tartoznak azok a szervezetek, akik nem is pályáznak, illetve felülreprezentáltak azok a szervezetek, akik csak ritkán írnak pályázatokat. A legtöbb civil szervezetnek egy (20,2 százalék) vagy két (21,3 százalék) nyertes pályázatuk volt. Öt és tíz közötti nyertes pályázata volt a szervezetek 13,9 százalékának, míg 4,2 százalékuknak tíznél is több volt. A nyertes

pályázatok száma összefüggést mutat a civil szervezet éves bevételével: minél magasabb a bevétel, annál több nyertes pályázata volt a szervezetnek.

Látható, hogy a 10 ezer dinár alatti bevétellel rendelkező szervezeteknek mintegy 70 százaléknak nem volt nyertes pályázata, míg a legnagyobb bevétellel rendelkező szervezetek mintegy 60 százaléknak tíznél is több nyertes pályázata volt.

10.1. Állami támogatás

A civil szervezeteket az állam különböző pályázatokon elnyerhető pénzekkel támogatja. Arról is megkérdeztük a civil szervezetek vezetőit, hogy elég állami támogatást kapnak-e a civil szervezetek:

Sokkal többet kellene	76,5 %
Kicsit többet kellene	20,6 %
Pont elég	2,9 %
Kevesebbet kellene	0,0 %

Látható, hogy a szervezetek vezetőinek túlnyomó többsége (97,1 százalék) növelné a civil szféra állami támogatását.

A civil szervezetek vezetőinek 84,5 százaléka el tudná képzelni, hogy a jövőben a civil szervezetek részt vegyenek önkormányzati döntésekben. Ezzel szemben 15,5 százalék távol maradna a politikától még helyi szinten is.

11. A civil szervezetek helyzetének megítélése

A kérdőív két kérdés erejéig kitért arra, hogy a civil szervezetek vezetői hogyan látják a civil szféra helyzetét, javult-e a helyzet az elmúlt években, vagy romlott, illetve, hogy hogyan tekintenek a jövőbe, bizakodva, vagy ellenkezőleg, pesszimistán. A civil szféra jelenlegi helyzetét az öt évvel ezelőtti állapotokhoz viszonyítva a következő adatokat kaptuk:

Sokkal jobb	1,9 %
Jobb	45,2 %
Ugyanolyan	33,7 %
Rosszabb	3,8 %
Sokkal rosszabb	0,0 %
Nem tudom	15,4 %

A civil szervezetek vezetőinek csak elenyésző része (1,9 százalék) gondolja úgy, hogy sokkal jobb helyzetben van a civil szféra ma, mint öt évvel ezelőtt. 45,2 százaléka a vezetőknek gondolja úgy, hogy jobb helyzetben van. 33,7 százalék nem lát különbséget a jelenlegi állapot és az öt évvel ezelőtti között, míg 3,8 százalék véli úgy, hogy rosszabb lett a helyzet. 15,4 százaléka a vezetőknek nem tudott válaszolni a kérdésre, nagy részük azért, mert nem tevékenykedik öt éve a civil szférában.

Arra a kérdésre, hogy javulni fog-e a civil szektor helyzete a jövőben, többségében optimista válaszokat kaptunk.

Javulni fog	50,0 %
Ugyanígy lesz	13,5 %
Rosszabb lesz	1,0 %
Nem tudom	35,5 %

A szervezetek vezetőinek pontosan a fele vélekedett optimistán, és a civil szféra helyzetének javulását jósolta, míg 13,5 százalék nem lát különösebb

változásra lehetőséget. 35,5 százalék viszont azok aránya, akik nem tudják, hogy milyen irányba fog változni a civil szféra helyzete, ha egyáltalán változni fog. Érdekes összefüggés van az optimizmus és aközött, hogy a civil szervezet székhelye hol van. A falusi székhelyű civil szervezetek 60 százaléka véli úgy, hogy javulni fog a helyzet, míg a nagyvárosiaknál ez az arány mindössze 25 százalék (ami nem azt jelenti, hogy pesszimisták lennének a nagyvárosi civil szervezetek vezetői, mivel körükben a “nem tudom” válasz volt a legnépszerűbb). Ez azért érdekes, mert a falusi civil szervezetek vannak nehezebb helyzetben mind a humán erőforrást, mind pedig az anyagi lehetőségeket illetően, mégis ők a reménykedőbbek, ők vélik inkább úgy, hogy javulni fog a helyzet.

12. Önkéntesek

A civil szféra egyik jellegzetessége, hogy önkéntesek segítik a szervezetek munkáját. A megkérdezett vajdasági civil szervezetek 66,3 százalékának munkáját segítik önkéntesek, akik nem a szervezet tagjai. A szervezetek 33,7 százalékában nem veszik igénybe az önkéntesek segítségét.

Megkérdeztük a szervezeteket, hogy hogyan toborozzák az önkénteseiket. A következő táblázatban azt láthatjuk, hogy a szervezetek hány százaléka él a különböző toborozási lehetőségekkel:

Önként jelentkeznek	35,1 %
Hirdetést adnak fel	3,2 %
Iskolában, órákon toborozzák őket	9,6 %
Rendezvényeiken toborozzák őket	25,5 %
A tagok szervezik be őket	56,4 %

Elmondható, hogy az önkéntesek toborozására a szervezetek nem igazán az aktív csatornákat választják. Nem keresik meg a potenciális önkéntes segítőt, hanem inkább megvárják, hogy felkeressék őket, vagy személyes kapcsolatokon keresztül lesznek tagjai egy szervezetnek. Viszonylag magas még a rendezvényen való toborozás, ahová azok mennek el, akik már érdeklődnek a szervezet tevékenysége iránt vagy pedig nyitottak felé.

Az önkéntes munkának nincsen túl nagy hagyománya Vajdaságban. Ennek köszönhetően a civil szervezetek nehezen tudják mozgósítani az embereket. A szervezeti vezetők 26,6 százaléka számolt be arról, hogy mindenki szívesen segít a szervezetüknek. 26,6 százalék azok aránya is, akik úgy gondolják, hogy szóban támogatják az embereket a szervezetüket, de önkéntes munkát nem vállalnak.

Mindenki szívesen segít	26,6 %
Szóban támogatnak, de önkéntes munkát nem vállalnak	26,6 %
Nehezen tudunk önkénteseket toborozni	41,5 %
Egyéb	5,3 %

Viszont 41,5 százalék azok aránya, akik csak nehezen tudják megmozgatni az embereket, nehezen tudják önkéntes munkára ösztönözni őket. Ezek az arányok csak akkor változtathatóak meg, ha a társadalomban megváltozik az önkéntes munkához való hozzáállás, és ha megbecsülik a civil szférában végzett tevékenységet. A civil szervezetek vezetőitől megkérdeztük, hogy hogyan lehet a fiatalokat ösztönözni a civil szervezetekben való ténykedésre, illetve az önkéntes munkára. A kapott válaszokat az 1. számú mellékletben közöljük.

13. Képzések

Ahhoz, hogy egy jól működő civil szféra jöjjön létre, elengedhetetlen a jól működő civil szervezeteknek a léte. A jó civil szervezet tagjai és vezetői tisztában vannak a civil szféra jellegzetességeivel, a szervezet működésével, fejlődésével. A civil szervezetek tagjai ezeket a képességeket, az ehhez szükséges tudásanyagot elsajátíthatják az egyre szélesebb körben elterjedt, és széles palettán mozgó kimondottan civil szervezetek számára szervezett képzéseken. A szervezetek 51,5 százalékából többen is részt vettek valamilyen képzésen, míg további 17,5 százalékukban egy valaki vett részt képzésen. 31 százalékukban nem vett részt senki semmilyen képzésen.

A szervezetek által látogatott képzéseket nem vesszük számba, mivel nagy részük a saját tevékenységi körükhöz tartozó képzés. (A 2. számú

mellékletben közöljük a civil szervezetek által látogatott képzések sorát) Sok olyan képzés is van, amelyek a civil szervezet működésével kapcsolatosak, azok hatékonyabbá válását elősegíteni akaró képzések. Ezek a következők: humánerőforrás-menedzsment, nonprofit menedzserképzés, önkéntesek képzése, pályázatírás, rendezvényszervezés, civil szféra lehetőségei, hálózatépítés, civilek együttműködése, fundraising (forrásteremtés), projektciklus menedzsment. A legnépszerűbb és legtöbbet említett képzés a pályázatírói képzés, amelyen a szervezetek 26,1 százaléka részt vett már.

A valamilyen képzésen részt vett civil szervezetek 72,7 százaléka véli úgy, hogy hasznosak a képzések, mivel nagyon sok információt tudnak hasznosítani a gyakorlatban is az ott tanultakból. 20,8 százaléuk viszont úgy véli, hogy csak kevés használható információt, tudást adnak ezek a képzések. És 6,5 százalék azoknak a szervezeteknek az aránya, akik nem tudják a képzéseken tanultakat hasznosítani a gyakorlatban.

14. Szervezettefejlesztés

Nyitott kérdésben megkérdeztük a szervezeti vezetőket, hogy melyek a legnagyobb nehézségek civil szervezetük működésében. A kérdésre adott válaszok két dolog köré csoportosultak: az egyik a pénzhiány volt, a másik viszont az emberek passzivitása. Sokan panaszkodtak arra, hogy a civil szervezetek nem fognak össze. A támogatások rendszertelenségét is nehezményezték a megkérdezettek. A válaszokat a 3. számú mellékletben olvashatják teljes egészében.

Ehhez kapcsolódóan rákérdeztünk arra is, hogy mire lenne a szervezeteknek szükségük a jobb működéshez. Természetesen sokan jelölték meg az anyagiakat, saját irodát, illetve egy alkalmazottat. A szervezetek bevételei pályázatoktól függenek, tehát esetlegesek, és ennek köszönhető, hogy sokan említették a biztos anyagi háttér megteremtését, a támogatások kiszámíthatóságát. Ezek jogos elvárások, amennyiben a civil szervezetektől is megkövetelik a több évre való előretervezést. A civil szervezetek vezetőinek erre a kérdésre adott válaszait a 4. számú mellékletben közöljük.

Igyekeztünk felmérni a civil szervezetek igényeit is, ami a képzéseket illeti. Megkérdeztük, hogy a szervezetek vezetői milyen képzéseket tartanának fontosnak, amelyek segítenék a működésüket. Sokan saját tevékenységükre vonatkozó (tovább) képzéseket említettek, azonban megfogalmazódnak olyan igények is, amelyek a civil szféra professzionalizálódásához vezethetnek. Csak párat kiemelve ezek közül: jogi és könyvelési ismeretek, menedzserképzés, üzleti tervek kidolgozása, adományszerzés. Erre a kérdésre adott válaszok az 5. számú mellékletben olvashatóak.

A civil szervezetek vezetőit megkérdeztük arról is, hogy szerintük mekkora szükség van a civil szervezetekre a társadalomban. Egy ötfokozatú skálán kellett bejelölniük a választ, ahol az ötös képviselte a "nagyon nagy szükség van rájuk", az egyes pedig az "egyáltalán nincs szükség rájuk" álláspontot. A vezetők 70,9 százaléka szerint nagyon nagy szükség van a civil szervezetekre a társadalomban, míg 23,3 százalék a 4-est karikázta. A hármast karikázva a vezetők 4,9 százaléka semleges választ adott. És egy szervezet vezetője vélekedett úgy, hogy egyáltalán nincs szükség a civil szervezetek munkájára a társadalomban.

A civil szférában tevékenykedők motivációi bizonyosan széles skálán mozognak, azonban nem elhanyagolható, hogy a társadalom hogyan viszonyul a civil szervezetek munkájához, illetve az önkéntes munkához. A civil szervezetek vezetőinek egyharmada gondolta úgy, hogy a társadalom megbecsüli a civil szervezetek munkáját, míg kétharmaduk úgy érezte, hogy nem becsüli meg. Az önkéntes munkával kapcsolatban még rosszabb a véleményük a civil szervezetek vezetőinek, hiszen mindössze 25,7 százalékuk mondta azt, hogy megbecsüli a társadalom az önkéntes munkát.

A pályázati lehetőségek mellett a civil szervezeteknek más pénzforrások is rendelkezésükre állnak. Ilyen a pénzadományok gyűjtése, illetve a szponzorok keresése. A szervezetek 48 százaléka gyűjtött már pénzadományokat a tevékenysége során, míg 52 százalékuk nem élt ezzel a lehetőséggel. Szponzorok keresése rendezvények támogatásához viszont sokkal népszerűbb, hiszen a szervezetek 80,6 százaléka már élt ezzel a lehetőséggel, 19,4 százalékuk pedig nem.

Pénzadományok gyűjtése	48,0 %
Szponzorok támogatása	80,6 %

Egy szervezet hatékony működésének feltétele, hogy legyen a szervezetnek rövid, illetve hosszú távú terve. Ennek elkészítése a vezetőség felelőssége. A mintába került vajdasági magyar civil szervezetek 19,6 százalékának van éves terve, azonban azt nem írták le, 78,4 százalékuknak írott formában van éves tervük, és mindössze két civil szervezet számolt be arról, hogy nincsen éves tervük.

Van éves terv, de nem írott formában	19,6 %
Írott éves terv	78,4 %
Nincs éves terv	2,0 %

A szervezetfejlesztés szempontjából egy következő lépés a szervezet tevékenységére vonatkozó hosszú távú tervek előkészítése, és kidolgozása. A szervezetek 44,7 százalékának van hosszú távú terve, de nem írott formában, 30,1 százalékuknak kidolgozott, írott, több éves tervük van. A szervezetek 25,2 százalékának nincsen több évre előre szóló tervük.

Van hosszú távú terv, de nincs leírva	44,7 %
Írott hosszú távú terv	30,1 %
Nincs hosszú távú terv	25,2 %

A civil szervezetek vezetőit megkérdeztük arról is, hogy szervezetük tevékenysége mennyire ismert a lakosság körében. 68,6 százalékuk vélekedett úgy, hogy lakosság ismeri a civil szervezetüket. 29,4 százalékuk vélekedett úgy, hogy csak kevésbé ismerik az emberek a tevékenységüket, míg két civil szervezet vélekedett úgy, hogy egyáltalán nem ismeri a lakosság a civil szervezetüket.

15. Civil szervezetek rendezvényei

A civil szervezeteket megkértük arra, hogy sorolják fel az általuk szervezett három legfontosabb rendezvényt. A megkérdezett civil szervezetek mindössze 5,8 százaléka nem tudott beszámolni egyetlen saját rendezvényről sem. Azonban volt olyan civil szervezet, amely a felkínált három rendezvény helyett felsorolt legalább ötöt, ám az ő esetükben is csak hármat regisztráltunk. A megkérdezett 104 civil szervezet 273 saját szervezésű rendezvényt sorolt fel. Ezeket a rendezvényeket a 6. számú mellékletben ismertetjük.

16. Együttműködés

A civil szervezetek és az önkormányzatok közötti viszony nagyon fontos mindkét szereplő szempontjából: az önkormányzatnak valamilyen szinten szüksége van az erős és aktív civil szervezetekre, akikre akár különböző feladatokat delegálhat át, ugyanakkor az erős civil szféra erős (nyilvánosságon keresztüli) ellenőrzést is jelent az önkormányzatok számára, amit viszont nem minden önkormányzat visel jól.

Megkértük a civil szervezetek vezetőit, hogy értékeljék az önkormányzatok nyitottságát a szervezetük irányába. Az átlagosztályzat 3,13 lett, amit ha le szeretnénk fordítani, akkor azt mondhatnánk, hogy az önkormányzatok nem is zárkóznak el a szervezetektől, de nem is olyan nyitottak felé. A szervezetek 33,7 százaléka (4-es és 5-ös osztályzat) véli úgy, hogy az önkormányzat nyitott vagy többnyire nyitott a szervezetük tevékenysége felé, míg 25,7 százaléka a vezetőknek érzi úgy, hogy nem nyitott az önkormányzat a szervezetük tevékenysége iránt.

17. A civil szervezetek működésének megítélése

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy a szervezetek hogyan ítélik meg saját tevékenységüket, működésüket. Állításokat soroltunk fel, amelyről el kellett

dönteniük, hogy mennyire igaz a szervezetük esetében. Ötfokozatú skálán kellett osztályozni az állításokat, ahol az egyes jelentette az „egyáltalán nem igaz”-at, az ötös pedig a „teljes mértékben igaz”-at.

A különböző állításoknak az átlagosztályzata a következőképpen alakult:

Folyamatosan fejlődő civil szervezet vagyunk	4,13 %
Sikeresek vagyunk	3,93 %
Elismerik a munkánkat	3,57 %
Jó kapcsolatokkal rendelkezünk	4,06 %
Jó, összetartó társaság vagyunk	3,99 %
Épphogy fenn tudjuk tartani magunkat anyagilag	3,31 %
Széthúzás van a szervezetben	1,80 %
Domináns a vezetés	3,62 %
Nincs elég szakemberünk	3,18 %
Nincs elég önkéntesünk	3,48 %
Sok passzív tagunk van	3,04 %

Az egyes állításoknál a különböző osztályzatok a következő gyakorisággal fordulnak elő:

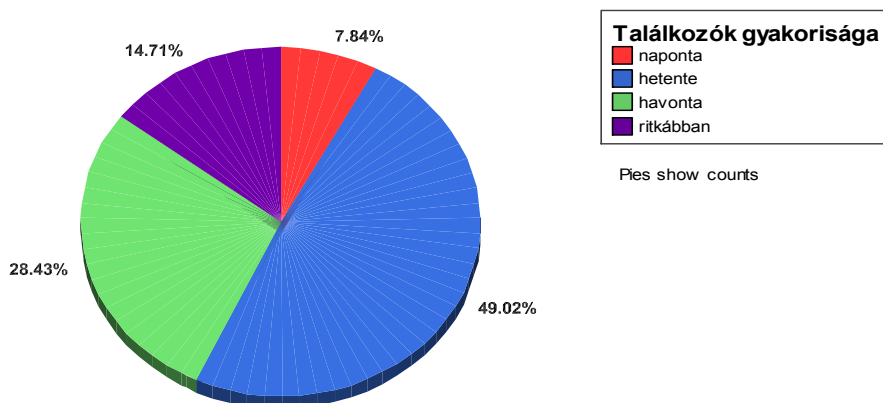
	Folyamatosan fejlődő civil szervezet vagyunk	Sikeresek vagyunk	Elismerik a munkánkat	Jó kapcsolatokkal rendelkezünk	Jó, összetartó társaság vagyunk	Épphogy fenn tudjuk tartani magunkat
1 – egyáltalán nem igaz	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	7,0
2	6,2	6,2	14,4	2,0	5,1	21,0
3	21,6	22,7	33,0	26,0	24,5	31,0
4	24,7	43,3	29,9	36,0	36,7	16,0
5 – teljesen igaz	47,4	27,8	21,6	36,0	33,7	25,0

	Széthúzás van a szervezetben	Domináns a vezetés	Nincs elég szakemberünk	Nincs elég önkéntesünk	Sok passzív tagunk van
1 – egyáltalán nem igaz	54,6	9,7	17,2	8,2	18,6
2	21,6	4,3	19,2	12,4	19,6
3	13,4	24,7	15,2	27,8	24,7
4	9,3	36,6	25,3	25,8	13,4
5 – teljesen igaz	1,0	24,7	23,2	25,8	23,7

Az első állítás (Folyamatosan fejlődő szervezet vagyunk) átlaga lett a legmagasabb, ami bizakodásra adhat okot. A vezetők közel a fele teljesen igaznak vélte ezt az állítást az általa képviselt szervezetre, míg további 24,7 százalékuk 4-es osztályzatot adott erre az állításra.

A vezetők nagyrészt sikeresnek is tartják szervezetüket, bár ebben az esetben több a négyes osztályzat, mint az ötös. A szervezetek vezetőinek körülbelül a fele vélekedik úgy, hogy elismerik munkájukat. És a szervezetek közel háromnegyede véli úgy, hogy jó kapcsolatokkal rendelkezik, ami nagyon fontos egy civil szervezet életében. A civil szervezetek 70,4 százaléka nyilatkozta azt, hogy a tagság jó és összetartó társaság. A szervezeti vezetők már kevésbé optimisták, amikor a fenntartásukkal kapcsolatban kérdeztük őket: 41 százalékuk mondta azt, hogy épphogy fenn tudják tartani magukat. Jó hír, hogy a vezetők nagy többsége szerint nincs széthúzás szervezetében. Egy szervezet működésében nagyon fontos a vezetőség. A megkérdezettek többsége szerint domináns a vezetés a civil szervezetben. A szervezetek közel fele küzd a szakemberek és az önkéntesek hiányával. A vezetők 37,1 százaléka mondta azt, hogy sok a passzív tag a szervezetben.

A civil szervezetek 7,8 százalékának esetében a tagok napi rendszerességgel tartják a kapcsolatot. A szervezetek 49,0 százalékában a tagok heti rendszerességgel találkoznak, míg 28,4 százalékukban havonta. A szervezetek 14,8 százalékának tagjai ennél is ritkábban találkoznak.

A civil szervezeteknek egy találkozásjuk átlagosan két és fél óráig tart. A következő táblázat tartalmazza a találkozók hosszának gyakorisági eloszlását százalékban:

1 óra	11,5 %
1 óra 30 perc	14,6 %
2 óra	35,4 %
2 óra 30 perc	5,2 %
3 óra	16,7 %
3 óránál tovább tart	16,7 %

Jól látható, hogy a legtöbb szervezet két órás megbeszéléseket szervez. Érdekes, hogy a találkozók gyakorisága nem mutat olyan erős összefüggést a találkozók hosszával:

Naponta	2,50 óra
Hetente	2,52 óra
Havonta	2,67 óra
Ritkábban	1,92 óra

Akik naponta találkoznak, átlagosan majdnem ugyanolyan hosszú megbeszélést tartanak, mint akik hetente, kicsit hosszabb megbeszélést tartanak a havonta találkozók, míg akik ennél is ritkábban találkoznak, azok átlagosan mintegy két órára ülnek össze.

A szervezet működése szempontjából nagyon fontos, hogy milyen hangulat uralkodik a szervezetben. A szervezetekben uralkodó hangulatra is rákérdeztünk zárt kérdés formájában, és a következő válaszokat kaptuk:

Barátságos	63,4 %
Toleráns	16,8 %
Empatikus	3,0 %
Hűvös	2,0 %
Zárkózott	1,0 %
Nyitott	10,9 %
Egyéb	3,0 %

A szervezetek nagy részében barátságos hangulat uralkodik, ami valószínű annak (is) köszönhető, hogy a civil szervezeteket alapítók baráti viszonyban vannak egymással. Azonban a professzionalizáció során ez akadály is lehet, mivel a szervezet érdekei néha megkövetelik a konfliktusokat és a kemény munkát. Baráti társaságban pedig talán nehezebb a számonkérés, mint egy olyan szervezetben, ahol a cél a közös, nem pedig a múlt.

A második leggyakrabban választott jelző a „toleráns” volt, ami lévén hogy többnemzetiségű térségről van szó, nem is annyira meglepő. Ezzel összecsengő jelző – amely még említést érdemel – a „nyitott”.

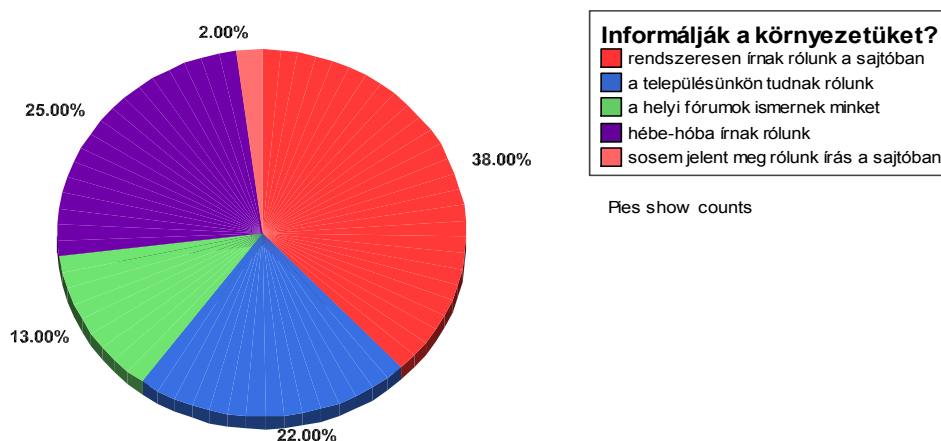
A szervezeten belüli kommunikációra is kitért a kérdőív, amelyet a vezetők válaszoltak meg. Különböző állításokat soroltunk fel, és egytől ötig kellett osztályozni, hogy mennyire igazak a szervezetük esetében (az egyes jelentette az „egyáltalán nem jellemzőt”, az ötös jelentette a „teljesen jellemzőt”). A különböző állítások átlagosztályzata a következőképpen alakult:

A legfontosabb dolgokat együtt beszéljük meg	4,38
A vezetők megosztják az információt a tagsággal	4,42
A vezetők nem adnak át elég információt a tagoknak	1,72
Átlátható a szervezet kommunikációja minden tag számára	4,05
Rendszeresen tartunk beszámolókat az elvégzett munkáról	4,34
Interneten keresztül rendszeresen tájékoztatjuk egymást	2,72
Telefonon keresztül rendszeresen tájékoztatjuk egymást	3,76

	A legfontosabb dolgokat együtt beszéljük meg	A vezetők megosztják az információt a tagsággal	A vezetők nem adnak át elég információt a tagoknak	Átlátható a szervezet kommunikációja minden tag számára	Rendszeresen tartunk beszámolókat az elvégzett munkáról	Interneten keresztül rendszeresen tájékoztatjuk egymást	Telefonon keresztül rendszeresen tájékoztatjuk egymást
1 – egyáltalán nem igaz	0,0	0,0	56,7	2,1	1,0	37,6	8,9
2	2,9	1,9	22,7	3,1	2,0	13,9	3,0
3	11,7	8,7	13,4	21,6	17,8	11,9	24,8
4	30,1	35,0	6,2	34,0	20,8	11,9	29,7
5 – teljesen igaz	55,3	54,4	1,0	39,2	58,4	24,8	33,7

Az első kijelentés kapta a második legnagyobb átlagosztályzatot, ami azt tükrözi, hogy a szervezetekben túlnyomórészt közvetlen demokrácia van, ami a fontosabb döntéseket illeti. A civil szervezetek vezetőinek többsége úgy érzi, hogy az általuk birtokolt információkat megosztják a tagsággal. Ezek mind azt bizonyítják, hogy ezek a szerveződések a társadalom apró sejtjei, amelyek közvetlen demokrácia alapján működnek. A szervezet kommunikációjával már nincsenek ennyire megelégedve a megkérdezettek. Az, hogy a szervezeti kommunikáció nem teljesen átlátható, nem biztos, hogy szándékos, mivel egy szervezeten belül ezt ki kell építeni, ami csak elsőre tűnik olyan egyszerű dolognak. Az elvégzett munkáról való beszámolás szintén a demokratikus oldalát erősíti a szervezeteknek, és láthatjuk, hogy erre adtak legnagyobb arányban 5-ös osztályzatot a megkérdezettek. A szervezeten belüli információs csatornák közül az internetet 37,6 százaléka a szervezeteknek egyáltalán nem használja, és 24,8 százalék, akik viszont rendszeresen. A telefonon való értesítés inkább jellemző a szervezetekre, hiszen összeadva az 5-ös és a 4-es osztályzatokat, akkor láthatjuk, hogy a szervezetek 63,4 százaléka használja ezt a kommunikációs csatornát.

A szervezetek szempontjából fontos, hogy a környezetük tudjon róluk, hiszen a civil szféra erejét a nyilvánosság adja. Ennek egyik formája a médiában való megjelenés, amelyen keresztül el tudnak jutni a lakossághoz. Ezzel kapcsolatban a következő eredményeket kaptuk:

A civil szervezetek 38 százaléka rendszeresen megjelenik a médiában, ami egész magas aránynak mondható. Ha ehhez hozzávesszük azt a 25 százalékot, amely azoknak a szervezeteknek az arányát mutatja, amelyekről hébe-hóba írnak a sajtóban, akkor már a szervezetek 63 százalékánál járunk. A szervezetek 22 százalékát a településükön, míg 13 százalékukat a helyi fórumok ismerik. A szervezeteknek mindössze 2 százalékáról nem jelent meg soha írás a sajtóban.

III. Összegzés

A kutatás elsődleges célja a vajdasági magyar civil szervezetek helyzetének felmérése volt. Többek között a civil szervezetek vezetőjére vonatkozóan, illetve a szervezet tagságára, felszereltségére, kapcsolataira, problémáira, nehézségeire voltunk kíváncsiak. Az adatbázisba közel 400 civil szervezet került be. A kérdőíveket 104 civil szervezet küldte vissza, ami 22,1 százalékos visszaküldési arány.

A civil szervezetek közel kétharmadának tagsága nem több mint 50 fő. Megállapítható, hogy a kis és közepes szervezetek alkotják a többséget a civil szférában. A vizsgálat során kiderült, hogy a tagságot nem a fiatalok alkotják, hanem inkább a középkorúak. A civil szervezetek tevékenysége és működése nagyban függ annak vezetőjétől, vezetői képességeitől. A vezetők több mint a fele rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

A vajdasági magyar civil szféra egyik jellemzője, hogy nagyon kevés alkalmazott dolgozik a civil szervezetekben. A civil szervezetek vezetői 88,4 százalékban önkéntes munkában látják el feladatukat, és mindezt munka mellett teszik, míg csak 5,8 százalékuk szerződéses. Legalább egy mellékállású alkalmazottja a civil szervezetek 3,8 százalékának, míg további egy százalékának kettő van.

A civil szervezetek körében vizsgáltuk a hálózatba tömörülést. A mintába került vajdasági civil szervezetek 64,6 százaléka tagja valamilyen civil hálózatnak, míg 35,4 százaléka nem tagja. Vajdaságban párhuzamosan két civil hálózat is kiépülőben van. A Vajdasági Fejlesztési Háló a Vajdasági Magyar Szövetség kezdeményezésére jött létre, célja a Vajdaság területét lefedő közösségfejlesztési hálózat létrehozása. A megkérdezettek 58,8 százaléka csatlakozna ehhez a kezdeményezéshez. A Vajdasági Magyar Civil Szövetséget civil szervezetek alapították, célja a vajdasági magyar civil szervezetek hatékonyabb munkája. A megkérdezettek 65,7 százaléka csatlakozna a kezdeményezéshez.

A szervezetek 54,4 százalékának van irodája. A civil szervezetek mindössze 12,3 százalékának saját tulajdona az iroda, 24,7 százaléka bérlő és 39,7 százalék jelölt be "egyéb" jogviszonyt az irodahasználatra. A kérdőívben rákérdeztünk arra is, hogy milyen a civil szervezetek felszereltsége: 34,6 százalékának semmilyen vagyona nincsen. A szervezetek többsége nem rendelkezik a hatékony és jól működéshez szükséges infrastruktúrával. Megvizsgáltuk a civil szervezetek éves bevételét is: 5,1 százaléka rendelkezik 10 ezer dinár, 24,5 százalék 10 ezer és 50 ezer dinár, míg 22,4 százalékuknak 50 ezer és 100 ezer dinár a bevétele. Ezenkívül 25,5 százaléknak 100 ezer és 500 ezer dinár között mozog ez az összeg. A pénzforrások biztosítják a szervezeteknek a folyamatos működést. 9,7 százaléka saját tagdíjból, a pályázatokból a szervezetek 74,2 százaléka, míg a saját szolgáltatásokból a szervezetek 8,6 százaléka gazdálkodik.

A civil szervezetek vezetői a civil szféra helyzetét, az öt évvel ezelőtti állapotokhoz viszonyítva csak elenyésző része (1,9 százalék) gondolja úgy, hogy sokkal jobb helyzetben van, míg 33,7 százalék nem lát különbséget a jelenlegi állapot és az öt évvel ezelőtti között. Arra a kérdésre, hogy javulni

fog-e a civil szektor helyzete a jövőben, többségében optimista válaszokat kaptunk.

A civil szféra egyik jellegzetessége, hogy önkéntesek segítik a szervezetek munkáját. A megkérdezett vajdasági civil szervezetek 66,3 százalékának munkáját segítik önkéntesek, akik nem a szervezet tagjai. A szervezeti vezetők 26,6 százaléka számolt be arról, hogy mindenki szívesen segít a szervezetüknek, míg 26,6 százalék azok aránya is, akik úgy gondolják, hogy szóban támogatják az embereket a szervezetüket, de önkéntes munkát nem vállalnak. A civil szervezetek a működésükben tapasztalt legnagyobb nehézségeket is megjelölték: az egyik a pénzhiány, a másik viszont az emberek passzivitása volt. Ehhez kapcsolódóan rákérdeztünk arra is, hogy mire lenne a szervezeteknek szükségük a jobb működéshez. Természetesen sokan jelölték meg az anyagiakat, saját irodát, illetve egy alkalmazottat.

A civil szervezetek vezetői többségében úgy gondolják, hogy a társadalom nem becsüli meg a civil szervezetek munkáját.

A civil szervezetek és az önkormányzatok közötti viszony nagyon fontos mindkét szereplő szempontjából: a vizsgálat során a vezetők értékelték az önkormányzatok nyitottságát a szervezetük irányába. Az átlag osztályzat 3,13 lett, amely azt jelenti, hogy az önkormányzatok nem zárkóznak el a szervezetekől, de nem is olyan nyitottak feléjük.

A civil szervezetek 38 százaléka jelenik meg rendszeresen a médiában.

A civil szféra fejlesztése és fejlődése nagyon fontos a társadalom számára. A tanulmányhoz kapcsolódóan íródott meg a vajdasági civil szervezeti fejlesztési stratégia, ahol ajánlattételeket, javaslatokat vázoltunk fel.

IV. Mellékletek

1. MELLÉKLET

A civil szervezetek vezetőinek véleménye a fiatalok motiválásáról

Ha nemesítik a célt, ha valamilyen hasznot remélnék belőle a későbbiekben, ha híressé teszi őket

Felkelteni az érdeklődést és az érdekelteket bevonni a tevékenységi körbe, mert a tudásvágy a legnagyobb motiváló erő

Talán személyes kapcsolatokkal – fontos a szem előtti jelenlét – ezután a döntés már személyes

Pénz

Hogy higgyenek és lássák értelmét, hogy amit csinálnak az jó dolog és előre viszi a falut vagy várost

Kreatív programok, önálló munka, felelősségvállalás

A műsorokban való részvétel

Elismeréssel, a civil tevékenység (nem csak kiváltságos civil szervezetek tevékenységének) pénzübeni és erkölcsi támogatása a társadalom részéről

Nem tudom

Utazás

Jobb marketinggel, felvilágosító előadásokkal

Mi is erre a kérdésre keressük a választ

Megfelelő ifjúsági programok szervezésével, díjmentes képzések, saját érdekeik

Sajnos pénzzel

Programot szervezni a részükre és bevonni őket lassan a szervezésbe

Olyan tevékenységek szervezése, amelyek éreztetik velük, hogy fontos a munkájuk

Jó programokkal, sikerélménnyel, jó társasággal, személyes példával

Ingyenes utazás, táborozás, nyelvtanulás, számítógép-kezelési tanfolyam

Szereplési lehetőség, társadalmi elismerés, állás biztosítása

A legjobbaknak jutalmak kiosztása

Szemléletváltásra lenne szükség

Szükségletek felkeltésével

Már kiskorban meg kell kezdeni az ez irányú oktatást az iskolában és a családban

Szórakoztató formai szervezés a rendezvénnyel kapcsolatban, biztosítani a folytonosságot

Több rendezvényt kellene szerveznünk, ahol kívülről találkoznak a munkánkkal, és így lehetne motiválni őket, hogy legközelebb csatlakozzanak.

A műsorokban való fellépés motiválja őket

Utazási lehetőségek külföldre

Segítené, ha a társadalom hivatalosan is jutalmazná az önkéntes munkát (elhelyezkedéskor, iratkozáskor)

Meg kell érní erre a munkára, életkortól függetlenül

Nálunk az aracsi pusztatemplom szeretete motiválja a fiatalokat

Fel kell kelteni a fiatalok érdeklődését. Nem szabadidőtöltést keresnek, utazni akarnak, tanulni, dönteni, beleszólni a dolgaikba.

Biztos munkalehetőség mellett

Eredmények felmutatása, de nem utolsó sorban pénzzel, támogatással

Rendezvényekkel, programokkal, kirándulásokkal, képzésekkel

Nagyon nehezen lehet bármire is motiválni, mert nem mutatnak érdeklődést semmire

Utazással, szórakozás megszervezésével

Meghozni az önkéntes munkáról szóló törvényt és elismerni azt, mint munkatapasztalatot

Kirándulásokat szervezni, munkaruházat biztosítása, kedvezményes belépők rendezvényekre

Érdekes ételekkel és olyan alternatívákkal, melyek szorosan kapcsolódnak a mindennapjaikhoz

Tartalmas időtöltés, barátkozás, ingyen belépők

Dinamizmus, látvány, társaság

A kiállításon való részvétel és az oklevél megkapása

Meggyőzni őket, hogy a segítségnyújtás is élmény

Lehetőséget teremteni a jövőképük megvalósítása felé

Valamilyen ellenszolgáltatással: pénz, karrier egyengetése

Már a családban rádöbenteni őket arra, hogy a jól elvégzett munka örömmel tölt el.

Motiváció: kaja, ital

A jó társaság és talán a sikerélmény

Szakmai: fejlődés, információ, érvényesülés. Munka, pénzkereseti lehetőség.

Ha lenne lehetőség ismerkedni, illetve barátkozni más fiatalokkal, vagy táborozni, ill. utazási lehetőséget felkínálni.

Utazás, továbbképzés, fellépések

A fiatalok számára elfogadható és érdekes programokat kell szervezni az ő aktív részvételükkel a döntéshozatalban és megvalósításban.

A civil mozgalmak jobb munkafeltételhez juttatása, helyiséggondjaik megoldása (civil centrumok, közösségi házak), az eredmények jobb kommunikálása, növelése

Munkát biztosítani számukra, anyagi biztonsággal

Tartalmas, mindennapos társalgással

Jövőképet biztosítva nekik

A szabad kibontakozás lehetőségével

Több társasággal, utazással, jobban felruházni, és fellépéssel. Külföldön eddig még nem voltak, táborozni.

Sajnos a mai fiatalokat egy valami érdekli: a pénzszerzés, amit nem munkával kell megkeresni

Értelmes és tartalmas célok kitűzésével
Jutalmazási rendszerrel
Utazási lehetőség felkínálásával, tapasztalatszerzés és jobb esély a munkakeresésnél
Nagyon nehéz, kevés fiatal van
Közös, akár nemzetközi projektekben való részvétel
Felelősségteljes hozzáállást és bizalmat biztosítani számukra, hogy érezzék az elvégzett munkájuk fontosságát
A munkába álláskor értékelni, mint plusz tudást és tapasztalatot
Változó, kirándulással, társas szórakoztató esttel
Rendezvények, utazás
Aktivitással, jó ötletekkel
Elismeréssel, megbecsüléssel
Társadalmi elismertséggel, értékrendek kialakításával
Az oktató és nevelőintézetek erkölcsi nevelése fiataljaink számára mellőzve a haszonszerzést fiataljaink rovására
Érdekes programokkal
Szórakozás, baráti társaság, támogatások, problémamegoldás
Élményt kapnak érte: pl. önmegvalósítás, csoporthoz tartozás, jó ügyért való tevés
Programokat kínálni, bevonni a szolgálatba, cserelátogatások szervezése
Motiválni nem lehet, de ritkán saját elhatározásból, köszönet az éveken át nyújtott támogatásért jelentkezik fiatal, ha elvégezte a tanulmányait
Sport, aktivitások, szórakozási lehetőség
Ha elszámolható iskolai kreditet vagy (magasabb) ösztöndíjat kapnának, ha a tanárok és a közösség vezetői is vállalnának önkéntes munkát
Az oktatás és a munka mellett szórakoztató programokat is kell szervezni részükre
A mi esetünkben ismertetni kell velük a hagyományápolást
Felelősségteljes hozzáállást és bizalmat biztosítani számukra, hogy érezzék az elvégzett munkájuk fontosságát, jutalmazni őket a tevékenységükért
Talán anyagiakkal
Programokat, lehetőségeket kínálva nekik
Olyan programokat szervezni, amely vonzza a fiatalokat
Szórakozással, kirándulásokkal, és olyan foglalkozásokkal, amit ők még nem tudnak és érdekükben áll.
Kultúrotthon szépítése, több átgondolt programokkal, utazás, népviselet felújítással, több színházelőadással.

2. MELLÉKLET

A civil szervezetek által látogatott képzések

Méhbetegségek megelőzésének országos szemináriuma	Pályázatíró Konferenciákon
Pályázatokkal kapcsolatos előadások	Táncbírói képzés
Mezőgazdasági	Pályázatírás
Interkulturális oktatás	Pályázatírás
Civil szerveződés	Közművelődés
Filmes képzések	Projektmenedzsment
Médiaoktatás	PCM
Pályázatíró	Projektum írás alapjai
Századvég-VIFÓ képzés	Pályázatírási tanfolyam
Néptáncoktatói tanfolyam	Ügyviteli asszisztensi képzés
Pályázatíró	Pályázatírás
Pályázatíró tanfolyam	Műszaki
Kárpát-medence öröksége (4 éves képzés)	Pályázatíró
Vezetőképző tanfolyam	Tehetséggondozó programok
Pályázatíró tanfolyam	Szakmai
EUPSZVE Szakmai Nap	Projektmenedzser
Pályázatíró	Rendezvényszervező
Szociális képzések	Élménypedagógia
Pályázatírással kapcsolatban	Önkéntesek képzése
Gyermekfesztivál felkészülés	Pályázatíró
Pályázatíró tanfolyam	Alapképzés
Levéltári szakmai képzés	Nonprofit menedzserképzés
Felnőttképzés szervezés	Pályázatírás
Menedzserképző	Népzenei
Téli előadások	Pályázatírói képzés
Családgondozás	Falusi turizmus
Számítógépes tanfolyam	Szakmai továbbképzés - edzőtábor
Vezetőképző tanfolyam	Falusi turizmus
Szemináriumokon	Tolerancia program
Pályázatíró tanfolyam	Vállalkozásszervezés
Humán erőforrás	Számítógépes ECDL
Pályázatíró	Informatikai továbbképzés
Projektmenedzser képzés	Üzleti tervek kidolgozása
EU politikai gazdasági tanfolyam	Drámapedagógiai továbbképzés
Pályázatírás	Szeminárium KCSSZ vezetőinek Ifjúsági

Házon belüli tevékenységekkel kapcsolatban
Csapatösszetartó és rendezvényszervező képzés
Kézműves foglalkozás
Szakmai látogatások
Pályázatírás
Gyöngyfűző tanfolyam
Történelmi előadások
PR-képzés
Youth
Családgondozás
Civil szféra lehetőségei
Műhelymunkán
Vidékfejlesztés
Hálózatépítés
Projektumvezetés
Pályázatíró tréning
Számítógéptanfolyam
Pályázatíró tréning
Falusi turizmus
Pályázatíró
Rendezvényszervezés
Munkatársak képzése
Környezetvédelmi
Versenybíróképzés
Hagyományápolással kapcsolatos
Környezetvédelem
Pályázatírás
Versenybíróképzés
Kétnyelvűség pedagógiája
Tervezés
Rendezvényszervezés
Forum Syd Balkans képzései
E-magyar pont - hálózati képzés

Természeti nevelés továbbképzés
Menedzsment
Kisebbségi
USA-ban ifjúsági találkozó
Gazdaságok megtekintése
Hímzési tanfolyam
Rendezvényszervező tréning
Fundraising
Turisztikai
Pályázatíró kurzuson
Hálózatépítés
Civil szervezetek fejlesztése
Szereplés a médiában
EU-s pályázatok
Projektmenedzser képzés
Kézségfejlesztő
Játék, élmény, tanulás
Civil együttműködési
Pályázatírás
Gazdaképzés
Táborvezetés képzés
Menedzselés a civil szervezetben
Gerontológia
HÖÖK vezetőképzők
Hálózatépítés
Fiatalok problémái
Projektciklus-menedzsment alapjai
Hagyományápoló
Forrás teremtés
Projektíró tanfolyamok
Humanitárius tevékenység
Youth in action képzések
Környezetvédelem
Európa Uniós pályázatírás alapjai

3. MELLÉKLET

A civil szervezetek által megjelölt legnagyobb nehézségek, melyeket a működésük során tapasztaltak

Anyagi nehézségek; iroda, alkalmazott, felszerelés, szakember hiány
Nincs megfelelő infrastruktúra, együttműködés hiánya az állategészségügyi intézményekkel
Pénzeszközök hiánya és a tagok számának lecsökkenése
Kapcsolatok hiánya, fellépések hiánya, nincs pontos információ a szervezendő versenyekről, amikre beneveznénk
Egyes politikai párttagoknak az aknamunkája
Az állami támogatás hiánya, nincs elfogadva a parlamentben a civil szervezetekről törvényt
Anyagi
Eszközhiány, a hatalom ténylegesen ritkán támogatja, és nem minden civil szervezetet
Felszerelés hiánya
Fenntartás, emberhiány, érdektelenség, idő hiánya
Működési költségek előteremtése
Anyagiak, kevés a fiatal érdeklődő
Az anyagi eszközök hiánya
Humán erőforrás hiánya szórvány vidéken, passzivitás (nem fogékonyak a fiatalok a programokra)
Anyagiak hiánya, fiatalok hiánya egyesületünkben
Állandó tevékenységet biztosító pénzforrás, civil szférát rendező törvény hiánya
Nem aktív senki
Apátia
Önkéntes munka, ötletek realizálása
Anyagiak hiánya
Kommunikáció - nem rendelkezik minden tagunk internetes elérhetőséggel
A működési költségek fedezése, az önkéntesek aktívabb bevonása
Anyagiak és a irodahelyiség hiánya
A nehezen beszerezhető és drága alapanyagok, kevés támogató, elavult eszközök és technológia
Mindenki csak a szabadidejében tud a civil szervezet ügyeivel foglalkozni
Szakszolgálattal akadozott az együttműködés, reklámozás hiánya
A lakosság és a tanulók érdektelensége
Állandó próbaterem biztosítása, annak infrastruktúrájával
Szükség lenne egy felnőtt vezetőre, mivel két személy kevés a feladatok elvégzésére és természetesen a PÉNZ
Irodalmi összejövetelekre, versenyekre alkalmas helyiség hiánya
Pénzeszközök és tanterem hiánya

Állami támogatás hiánya
Pénzhiány
Anyagi nehézségek
Folyamatos támogatás hiánya, programról programra és
Kezdeti nehézségek
Anyagi támogatás hiánya, valamint az önkormányzat ígért, de nem betartott ígéretei
Sok a szociális eset
Jól működő szervezet, kevés pénzzel
Kevés eszközzel rendelkezünk
Rendszertelen és kevés pénzelés
Felszerelés és pénz hiánya
A kezdeti lendület megtartása és fenntartása
Bonyolult pályázati formák, pénzhiány
Financiális nehézségek
Anyagi gondok, helyiség hiánya
A nemelégző finanszírozás, amely kielégítené a tagsági igényeket
Helyiség és pénz
Rosszul működő közösségi szellem
Önkéntes munka hiánya, fiatalok érdektelensége, pénzforrások hiánya
A mi szervezetünk a keresztény lelkülettel nem találja a helyét: az egyház és az állam közt
lebegünk
Nincs törvény a civilekre Szerbiában, a szabálytalanságokra nincs kihez fordulni
Úgy érezzük, hogy magunkra vagyunk hagyva
Pénzhiány
Oktatók hiánya
Az emberek kimozdítása a letargiából és meggyőzése arról, hogy a civil szerveződés az ő
érdekekben van
Az adminisztratív teendők ellátása, a könyvelési költségek előteremtése, az állandó helyiség,
infrastruktúra hiánya.
Helyiség (iroda), amelyben önállóan tudna működni (több civil szervezet és párt használ egy
termet, a nőkre marad a takarítás)
Útiköltségek fedezése, telefon, villany
Iroda, szélesebb együttműködés a vezetéssel
Fogyatkozó lakosság, pénzhiány
Nincs saját ingatlanunk
Kevés pénz van, nem lehet fizetni a koreográfust és a zenét, nincs ruhájuk a táncosoknak
Működési helyiségek hiánya, szűkös anyagi háttér
Rezsiköltségek lefedése
Forráshiány
Támogatás

Támogatások hiánya

A vallási tevékenységet folytató civil szervezeteknek kevés pályázati lehetősége van vallási programokra

Pénzhiány

Pénzhiány

Helyiség, anyagi

Pénzhiány, taglétszám csökkenése

Pénzhiány

Motiváltság

Nincs fizetett alkalmazott

Pártoktól való függőségi viszony

Nincs nehézség

Anyagi támogatások megszerzése

Anyagi források megteremtése

Anyagi háttér az aktív munkához

Irodai felszereltség, kevés önkéntes vállal munkát

Finanszírozás

Anyagiak és hivatalos helyiség

A szervezet tagjai főleg hobbi szinten vesznek részt, főleg idő és emberhiány

Fiatalabb tagok toborzása. A működéshez szükséges anyagi háttér hiánya

Még nem tudom, mert nem régen vagyunk azok

Nagyon lecsökkentek a támogatási összegek

Nemrég kezdtük a működést

Fenntarthatóság

Érdektelenség, lelkesedés hiánya

Pénzhiány

A szétszórtság. 66 civil szervezet van Felsőhegyen, és egy sem működik tökéletesen

Anyagiak hiánya

4. MELLÉKLET

Mire lenne szükségük a civil szervezeteknek a jobb működéshez

Iroda felszereléssel és egy alkalmazott
Megfelelő infrastruktúra
Kellő mennyiségű tagságra és anyagi támogatásra
Több hasznos információra, egy kicsivel több pénzre
Több megértésre a községi politikai elit részéről
Nagyobb hely, állandó pénzforrás
Külföldi kapcsolatok
Együttműködésre
Kamera, vágóegység (stúdió)
Egy állandó emberre, iroda, berendezések, eszközök, támogatás, költségek állandó biztosítása
Állandó iroda
Anyagiak, szaktanács és új tagok
Nagyobb anyagi támogatás vagy ortopéd segédeszközökhöz való könnyebb hozzájutás
Fiatal, aktív önkéntesekre
Fizetett titkárra, rendszeres anyagi támogatásra
Civil szférát rendező törvényre, az adó 1 % bevezetésére a civil szféra tevékenységére
Irodahelyiségre, komolyabb hozzáállásra
Fiatalokra (akiket érdekel akármi, hogy jobb legyen nekik)
Nagyobb támogatásra helyi szinten
Anyagiak hiánya
Több túravezetőre
Szervezettebb működésre
Iroda
Több támogató, új korszerű eszközök, gépek
Főállású alkalmazottakra
Egy állandó fizetett segítő személyre, aki a menedzsmentet felvállalná
Nagy helyiségre az aktivitások kivitelezéséhez, saját iroda és raktárhelyiség, laptop, kivetítő
Tagság felújítása, anyagi támogatás
Még egy, legalább egy megbízható felelősségteljes önkéntes felnőttre és pénzre, de nem csak rendezvényekre, hanem képzésekre is
Megfelelő teremre és számítógépekre
Pénz, megfelelő tanterem, számítógép
Állami támogatás a fejlesztésekre, felújításokra
Pénz
Több támogatásra
Egy állandó forrás, ami az utazásainkat fedezi, mert ez jelenti a legnagyobb problémát

Több támogatásra
Támogatottságra az önkormányzat részéről
Többet pályázni
Pályázatból nyert pénzösszegre
A programok anyagi támogatása
Partneri kapcsolatra az önkormányzattal
Pénz, tagság, felszerelés
Nagyobb támogatásokra és több szereplési lehetőségre
Kapcsolatokra más szervezetekkel, pénzre
Pénzre
Helyiség, ahova össze tudnánk jönni és nagyobb anyagi támogatás
Olyan objektumra, amelyet az idős tagjaink problémamentesen megközelíthetnek
Helyiségre és pénzre
Szervezeti kultúra erősítése, maga a nagycsaládos mozgalom elmélyítése
Anyagi támogatásra, olyan programok szervezésére, amely érdekli a helyi fiatalokat
Arra, hogy komolyan vegye az állam a fiatalokat és a családokat, meg a hátrányos helyzetűek gondjait és ilyen irányba írják ki pályázatokat
Jogi védelemre, az önkormányzattal való együttműködésre, ellenőrizni a pályázatok célszerű felhasználását.
Fizetett főállású alkalmazottra, aki csak a kultúrkörrel tudna foglalkozni
Támogatókra
Művelődési házra és pénzre
Még néhány aktív "húzó" emberre, és persze némi pénzügyi támogatásra az ötletek megvalósításához.
Infrastrukturális fejlesztésre lenne szükség, állandó munkatérre, és főállású foglalkoztatottakra.
Helyiségre, saját számítógépre, telefonra, internetkapcsolatra
Kettő alkalmazottra
Iroda, telefon, számítógép
Nagyobb támogatásra, képzett vezetőkre
Ingatlanra
Új viselet, férfi csizma, kalap...
Állandó működési helyre, állandó támogatóra
Világos törvényi szabályozásra, Civil házra
Önkormányzati támogatás, összefogás a civilek között
Községi támogatás
Iroda, támogatás, állandó munkahely, irodai infrastruktúra
Több támogatásra
Saját helyiségek
Saját terem és több támogatás

Havi fix jövedelem

Pénz

Iroda - pénz, felszerelés

Pénzre, aktív tagokra

Pénzre, stabil kormányra, nyitott határokra, az oktatásügy reformjára

Kiszámítható támogatásra

Fizetett alkalmazottra

Pártoktól független viszony

Laptop, projektor, de ezek nélkül is tudunk működni, mert jó emberek adnak kölcsön, ha szükségünk van rá

Nagyobb támogatottságra és több szakemberre

Anyagi és erkölcsi támogatás elfogadása, a függőség problémájának felismerése

Fiatal önkéntes munkavállalókra, anyagi támogatás képzésekre

Felszerelések, tűzoltókocsi

Anyagiak és hivatalos helyiség

Talán főállású alkalmazott

Szervezőképes tagokra, pénzeszközökre

Saját próbateremre, irodára, telefonra, számítógépre...

Több érdeklődő szervezet, aki szívesen bekapcsolódna a szövetségbe, hogy hatékonyabban tudjunk együtt tevékenykedni, több támogatási lehetőség

Pénzre

Több időre és önkéntes munkára

Egy fizetett alkalmazottra

A foglalkoztatás támogatására

Az összefogásra lenne, ami nálunk Felsőhegyen nem ismeretes.

Több pénz, támogatás, otthon szépítése, felszerelés

5. MELLÉKLET

A civil szervezetek képzésekre vonatkozó igényei

Közgazdasági	Pályázatírás
Szakmai továbbképzés	Csapatépítés és szervezetépítés
Aktuális reklám	Szakmai
Pályázatíró tanfolyam	Számítógépismeret
Menedzserképzés	Turisztikai marketing
Civil együttműködés	Szakképzés pl. táncsoport vezetőre
Munkalehetőségek fiataloknak	Több információ
Csapatépítő	Pályázatíró és figyelő
Vezetőképzők	Civil szervezeti vezetőképzés
Civil hálózatépítési	Projekt menedzsment
Pályázatíró tanfolyam	Pályázatírás
Volontőrizmus	Karnagyképző
Népzenei képzés	Tapasztalatcsere
Elsősegélynyújtó	Újságírói iskola
Önkéntesek felkészítése	Játékos programok
Népdalénekes	EU-s pályázatíró
Könyvelési képzés	Pályázatírás
Szervezetmenedzselés	Pedagógusok által segített nonprofit segítség
Hasonló témakörök vezetői	Pályázatírás
Csapatösszetartó, motivációs tréning	Projekt/rendezvényszervezés
Helytörténeti-szakmai	Az önkéntes munka fontossága
Pályázatíró	Könyveléses zárszámadás
Pályázatírás	Magasfokú szakmai továbbképzés
Projektépítőképzés	Továbbképzés a falu hagyományának megőrzése terén
Vezetési	Fiatalok aktiválása, motiválása
Pályázatírási	Népdaltáborokra
Számítógépes továbbképzés	Szakmai
Önkéntesek képzése	Fejlesztési stratégiák kidolgozásának megismerése
Önkéntesek képzése	Számítógép kezelése
Szakmai	Pályázatíró
Pályázatíró tréning	Meggyőző retorika
Fundraising	Lobbi
Csuhékészítés	Civil szervezetek feladata
Pályázatírás	Képzés és gyakorlat
Színészképzés	
Közösségi szellem erősítése	
Programszervezés	

Lobby-tevékenység	Kommunikációs tréning
Kommunikációs képzés	Csapatépítés
Civil tapasztalatok EU-ból	Hivatalos lapban megjelenő változások követése
Kommunikációs tanfolyam	Citera (asztali) táborokra
Szervezés	Menedzsment
Néptánc	Üzleti tervek kidolgozása
Honlapkészítő	Néptánc
Népzenei	Nyelvi
Pályázatíró képzés	Stratégiai tervek
Projektmenedzsment	Anyagiak előteremtése
Rendezvényszervezés	Határon átnyúló közös pályázás
Rendezvényszervezés	Pályázatírás
Szervezés és tervezés	Kiadványszerkesztő
Szakmai képzés	Szervezési
Szervezési	Rendezvényszervezési képzés
Menedzserképzés	Adománygyűjtő
Civil vezetők képzése	Egységes pályázati lehetőségek
Vezetőképzés	Játékismeret
Pályázat kutató	Önismeret vagy konfliktuskezelés
Gazdasági hatékonysági tréning	Angol nyelvtanfolyam
Tojásfestés	Pályázatíró tanfolyam
Szocializáció	Kommunikációs tréning
Rendezőképzés	Kézimunka új motívumok
Áldozathozás	Vakok oktatása a fehér bot használatára
Toborozás	Adományszerzés
Szervező képzés	Marketing
Civil szektor pénzügyi és jogi lefedettségének ismeretei	Támogatók/támogatások felkutatása és megszerzése
Tolerancia	Pénzügyi kérdések
Menedzselés	Csoportvezetés
Jogi és könyvelési alapismeretek	Jogi
Menedzserképző	Anyanyelv ápolása
Kapcsolaterősítő programok	

6. MELLÉKLET

A civil szervezetek rendezvényei

Éves papírgyűjtési akció	Búcsú napok
Mézfesztivál	December 3. a sérültek világnapja
Bemutató fellépés	Jogsegély
Faluturizmus - képzés	Családgondozási program
Ludasi falunap	Barátságok kötése és megtartása
AVSI - donációs program	Családgondozási program
Éljünk toleránsan	Idősekkel való törődés programja
Mozart emlékműsor	Versenyre való felkészítés
Mezőgazdasági magántermelők képzése	Longinus nap
Vajdaságban	Téli szünidei program gyerekeknek
Filmkészítés	Diákbálak
ISO 9001 a középiskolákban	Nyári Ifjúsági Játékok
Nyári táborok	Karácsonyi kiállítás
Hagyományok estje	Vakok világnapja
Gyógyszerek beszerzése	Megemlékezések
Tájékoztató program (füzet, körút)	Családgondozó program
Hagyományápolás	Bezdáni színházi napok
Kiállítások	"Örvendj népem" keresztény fesztivál
Informatikai tanfolyamok	Megújuló energiaforrások
Családbeccsület - összetartás	A falu búcsúja
Gyere ide celebration da beremo flowers	Táncverseny
Hármas találkozó	Szüreti napok Hajdújárás
Népdalénekes	Családgondozási program
Részvétel a Fruška Gora maratonon	Könyvkiadás
Családgondozási program	Kiállítás - búcsú, etnovásár
110 éves évforduló megünneplése	Paradicsom napja Lukácsfalván
Nemzetközi modellkiállítás	Fehér Ferenc szavalóverseny
Ifjúságkutatás	Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri
Primális prevenció	Konferencia
Futás a boldogabb gyermekkorért	Gyöngyfüzőbokréta - Kikinda
Chartday's - Művelődési napok	Nyári nemezkészítő tábor
Karácsonyi játszóház	Környezetvédelmi konferencia
Irodalmi vetélkedő	'56-os forradalomról való megemlékezés
Székely Tibor Nap	Tisza expedíció
Roma programok	Hitismereti előadásorozatok szervezése
Dudás évkönyv kiadása	Véradás szervezés
Emlékünnepségek Aracson	Bárdos Lajos - kórusfesztivál

Interetno fesztivál	PET palack gyűjtése
Továbbképzések, tanfolyamok	Durindó
Médiatalálkozó	Tüzelőanyag beszerzése
Civil nap	Általános Művelődési vetélkedő
Bolyai-emlékverseny	Telepek
Előadások óvodákban és iskolákban	Irodai szolgáltatások
Anyanyelvápolás	Segélynyújtás - adományok
Szabadidős sport	Segíts magadon és közösségeden, tanulj!
Történelmi továbbképzés	Néptánc
Szüreti napok	Nemzetközi gyalogtúra
Pedagógiai szakmai nap	Gyermektábor
Önkéntes véradás	Szent Erzsébet év
Rajzpályázat	Nyári modellrepülő verseny
Ösztöndíjak rendszeres kifizetése	Politikai közvélemény-kutatás
Alapvető kiképzés	Segítő beszélgetések
Hagyományos Nagy Találkozás Külföldön	Elsősegélynyújtás
Plakáttalanítás	Színházi bemutató
Fiatalok képzése tűzvédelemből	Kölyök tanya
Durindó	Szavalóverseny
Civil szervezetek adatbázisának létrehozása	Zöld Baráti Napok
Újvidéki mezőgazdasági vásáron való részvétel	AIDS programok
Egészségvédelem	Mohol története - megjelentetés
Hagyományos kenyérszentelés - Szent István nap	Turisták fogadása Aracson
Tájház felújítás	Etno fesztivál Hódság
Gyermek Tábor	Sporttalálkozó
Nemzetközi festőtábor	Két fél közötti megegyezés
Autómentes napi rendezvény szervezése	Gyerekekkel való foglalkozás
Szakelőadások	Kézimunka kiállításon való részvételek
Nemzetközi bajnokság	Ifjúsági tábor
Falusi turizmus fejlesztési stratégia	Függőségi betegekkel foglalkozó program
Ludasi nyári tábor	Ügyeletesség aratás idején
Egyenlő esélyt	Zyntarew vitézi tornája
Kodály emlékműsor	Kiállítás Zentán
Hagyományos élelmiszertermelők képzése	Alkotmány és állampolgári jogok vetélkedő
Filmes rendezvények szervezése	Tour De Délvidék
Film és média	Húsvéti kiállítás
	Filmbemutatók, amelyek vakon is követhetőek
	Hármas találkozó
	Közösségfejlesztő program

Festőtábor	Tejtermelők bálja
Drogellenes fórumok	Identitás-program
Környezetvédelem	50-60 éves házások ünnepe
Fesztivál	Nemzetközi népdalkör találkozó
Karácsonyi műsor	Foglalkozások gyerekekkel
Esélyteremtő program	Méhcsaládok egészségügyi vizsgálata
Elektronikus folyóirat	Európa bajnokság
Budapesti kiállítás	Szociálisan hátrányban lévők képzése
Bega-Temes határon átnyúló projekt	Ünnepi rendezvények
Herceg János novellapályázat	Európa és mi
DNS folyóirat	Reneszánsz koncert
Durindó - Kikinda	Munkanélküliek támogatásának
Nemezbemutató, Budapest	szervezése
Média konferencia	Videó műhely
Tolerancia programok	Ifjúsági rendezvények
Bibliai levelezőiskola helyi csoportokban	Kenyérszentelők
Elsősegély oktatás	Gólyabál
Tájékozás a szórványokban	Szociális és humanitárius programok
Szülőföldünk Pannónia - helyismereti	Kulturális programok
irodalmi pályázat	Karácsonyi csomagosztás
Rendezvények	árvagyerekeknek
Tehetségkutatás	A magyar költészet napja
Gyermekhét	Roma tánc
Pedagógusok továbbképzése	Somlói találkozó
Tartásjavító torna az óvodákban	Családi vasárnap
Mikrobusz beszerzése	Hajós délután a Tiszán
Kerékpártúrák nemzeti öntudatunk	Meghallgatlak sátor
jegyében	Véradás
Könyvbemutatók	Színháztábor
Vajdasági Játsház	Napsugaras ős
Rendezvény szervezői képzés	Színházi előadás
Csomagosztás	Zamenhof Nap
Helyi csoportok alakítása	Idősek programjai
Anyagi eszközök megteremtése	Szülőföldünk Pannónia, helytörténeti
Felsőfokú képzés	vetélkedő
Debellács monográfiája	Munkaakciók Aracson
Parlagfű gyűjtés	DIT
Versenyek, nyári táborok szervezése	Szolgáltatások javítása
KÓTA	Csere-bere
Kézműves foglalkozás	Baráti találkozók szervezése

Családi vasárnap
Fiatalokkal való foglalkozás
Nagyobb rendezvényeken ügyelet
Történelmi tábor
Jurta kiállítás
Ismeretterjesztő előadások
Civil Nap
MIRK-en való részvétel
Sporttevékenység
Ötösfogat
Szabadidő
Szüreti multság
Szellemi tulajdon védelme
Vendégszereplések
Jótékonyági szervezés
A Mikulás házhoz megy akció
Irodalmi rendezvények
Nemzetközi kézimunka és gyűjtemény
kiállítás
Zöld pontok a falu körül
Hagyományőrző szüretbál
Tudósklub-programok
Liba szemle Satrinca
Gyermek kézműves műhely
Minőségbiztosítás szeminárium
Vállalkozói képzés

Zarándokút szervezése
Pszichoszociális tevékenység
Alkalmi hangversenyek
Más-kor - táncszínházi produkció
Hagyományápolás
Szakmai
Gyalogtúra
Nyári táborok
Tartásjavító torna az iskolákban
Eszközbeszerzés
Nemzetközi hegyifutók kiállítása
Nemzeti ünnepek megszervezése
9+1 Ómoravicai művésztelepek
Játéktanítás/tanulás képzés
Motorostalálkozó
Szemináriumsorozat
Munkaakciók városunk rendben tartására
Kiállítások falunk múltjából
Palackgyűjtés
Tűzoltóbál szervezése
Betlehemes találkozó
Jótékonyági rendezvény minden év
novemberében
Könyvkiadás
Hagyományaink ápolása
Karácsonyváró ünnepség